

Samsun Üniversitesi
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Dış Paydaş Görüş Alım Raporu:
Sonuç ve Değerlendirme

Ekim 2024

Hazırlayan
Mustafa Altuğ YAYLA

Giriş

Samsun Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü olarak, bölümümüzün akademik gelişimini ve mezunlarımızın gelecekteki başarısını desteklemek amacıyla, dış paydaşlarımızdan görüşler topladık. Bu süreçte, medya mensuplarından, lise öğretmenlerinden, yurtdışı Türkoloji bölümleri mensuplarından, yayınevlerinden, editörlerden, bölüm mezunlarından, genç akademisyenlerden ve çeşitli akademisyenlerden sorular aracılığıyla geri bildirimler aldık. Amacımız, bölümümüzü hem eğitim hem de sektörel talepler doğrultusunda daha da güçlendirmek ve mezunlarımızın akademik ve profesyonel dünyada daha donanımlı bireyler olarak yer almalarını sağlamaktır. Bu rapor, alınan geri bildirimler doğrultusunda elde edilen bulguların detaylı bir analizini sunmaktadır.

Raporun ana bulgularına ve değerlendirmelerine geçmeden önce, dış paydaşlara yönelttiğimiz sorular, alınan yanıtlar ve bu yanıtların detaylı analizleri uzunca bir şekilde aktarılmaktadır. Bu süreçte, medya mensuplarından, öğretmenlerden, akademisyenlerden, yayınevlerinden ve bölüm mezunlarımızdan elde edilen geri bildirimler ayrıntılı olarak incelenmekte ve değerlendirmeye tabi tutulmaktadır. Her bir grup için yöneltilen sorulara verilen yanıtlar, Samsun Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nün mevcut müfredatı ve eğitim yaklaşımı ile ilgili zengin bir veri seti sunmakta olup, bölümümüzün gelecekteki yönelimlerine dair önemli ipuçları sağlamaktadır. Bu bilgiler ışığında, öğrencilerimizin akademik ve profesyonel gelişimlerini destekleyecek stratejik önerilere odaklanılmaktadır.

Akademisyenler

Samsun Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü olarak, geleceğin akademisyenlerini yetiştirirken karşılaştığımız soruları ve bu sorulara yönelik farklı perspektifleri ele almak amacıyla bir dış paydaş görüş alım süreci gerçekleştirdik. Bu süreçte, akademik dünyada fark yaratacak, sadece bilgiyle değil, bilimsel merakla donanmış, eleştirel ve yaratıcı düşünebilen bireyler yetiştirme sorumluluğumuz doğrultusunda bazı akademisyenlerin görüşlerine başvurduk. Elde edilen görüş ve önerileri değerlendirerek Türk Dili ve Edebiyatı alanında akademik kariyer hedefleyen öğrencilerin eğitim süreçlerine katkı sunmayı hedeflemektedir.

Görüş Alım Soruları

1. Geleceğin Türk Dili ve Edebiyatı akademisyenlerini yetiştirirken, onları sadece bilgiyle değil, 'bilimsel merak' ile nasıl donatabiliriz? Sizce hangi yöntemler bu merakı daha fazla tetikler?
2. Bugünün dünyasında, akademik kariyer hedefleyen bir öğrenciyi "sadece araştırmacı" olmaktan çıkarıp "fikir insanı" haline getirmek için hangi yetkinliklere odaklanmalıyız?

3. Akademik dünyada fark yaratmak için bir öğrencinin sadece kitaplarla değil, hangi yenilikçi kaynaklarla beslenmesini sağlamalıyız?
4. Türk Dili ve Edebiyatı akademisyen adaylarının, sadece geleneksel edebi analizlerle değil, çağdaş dijital araçlarla da çalışabilmesi için hangi becerilere odaklanmalıyız?
5. Akademisyen adaylarının araştırmalarında yaratıcılığı ve eleştirel düşünmeyi aynı anda geliştirebilmeleri için nasıl bir eğitim ortamı sağlamalıyız?

Cevaplar

Selçuk ÇIKLA

Öğretim Üyesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

1. Öğrencilerin akademik gelişimlerini desteklemek amacıyla bir öğrenci sempozyumu düzenlemek, bilimsel bir dergi çıkarmalarına yardımcı olmak ve derslerde verilen ödevleri bilimsel formatta yazmaları için teşvik etmek oldukça önemlidir. Ayrıca, bilimsel bir yayının nasıl hazırlanacağına dair eğitimler vererek onlara rehberlik etmek ve lisansüstü eğitim hakkında bilgilendirmek, öğrencilerin akademik kariyerlerine hazırlanmalarına katkı sağlayacaktır. Bu süreçler, öğrencilere akademik disiplin kazandırırken, onların araştırma ve yazma becerilerini geliştirmelerine de olanak tanır.
2. Böyle öğrencilerin gazete ve dergi takip etmesine, fikir içerikli yarışmalara katılmasına, öğretim üyelerinin öncülüğündeki fikir merkezli etkinliklere katılmasına, yine öğretim üyelerinin öncülüğünde tasarlanacak fikri tartışmaların düzenlenmesine odaklanılabilir.
3. Öğrenciler farklı yazar ve şairlerle (onların eserlerini okuduktan sonra) tanıştırılabilir.
4. Öğrencilere Word, Excel ve PowerPoint gibi temel uygulamalara yönelik eğitimler verilerek dijital becerilerinin geliştirilmesi sağlanabilir. Ayrıca, matbaacılık, kitap basımı ve dergi tasarımı gibi alanlarda uzman kişiler tarafından verilecek eğitimler, öğrencilere yayıncılık dünyasına dair önemli bilgiler kazandırarak, bu süreçlerde aktif rol almalarına olanak tanır.
5. Öğrencilere kendilerini özgürce ifade edecekleri bir ortam sunmalıyız. Yaptıkları işleri veya paylaştıkları düşünceleri birlikte tartışabilmeliyiz. Doğrudan yargılayıp susturmamalıyız. Eğer yanlış bir fikre sahip ise bunun neden yanlış olduğunu açıklayıp ona doğruyu buldurtmalıyız. Veya birden çok doğru olabileceğini alternatifli düşünme metotları ile birlikte göstermeliyiz.

Emine TEMEL-ALEMDAR

Öğretim Üyesi, İstanbul Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü

1. Öncelikle sorgulayarak öğretme ve öğrenmeyi öğrenme metotlarını takip etmek gerekecektir. Ezbere ve kalıplaşmış bilgiler yerine her bilgiyi neden-sonuç ilişkisi içerisinde öğrenciye aktarırsak öğrenci her bilginin

içeriğine daha çok hakim olacaktır. Böylece öğrendiği bilgi üzerinden sorgulama yeteneği gelişecektir. Bilginin ulaşılabilir olduğunu kavratmak gerekecektir. Bu da doğru kaynak önererek ve uygun yönlendirmeler yapılarak mümkün olabilir. Her öğrenciye kendi merakı alanına uygun akademik bir çalışma planı çizilmelidir. Çünkü her öğrenci farklıdır. Öğrenciyle birebir ilgilenip onu tanıyıp ona uygun yol haritaları çizilmelidir.

2. Öğrencinin fikir insanı olması için derslerde veya tezlerde, özgür bir şekilde kendi düşüncesini ifade etmesine olanak tanınmalıdır. Bunun için öğrencinin hazırbulunuşluk seviyesini ölçüp ona göre planlı ve kademeli akademik programa tâbi tutmak gerekir. Bunların dışında yetkinlik olarak da akademik alt yapısının elbette yeterli seviyede olması gerekir.
3. Müstakil yayınlar başta olmak üzere makaleler ve özellikle tezlerin takip edilmesinin önemli olduğunu düşünüyorum. Yenilikçi kaynak adı altında belki kaynakların ayırt edilip özenle seçilmesine dikkat edilmelidir. Çok fazla olan bilgi yığınının önüne geçmek adına öğrenciyi bu anlamda doğru yönlendirmek gerekir. Yapılan tematik sempozyumlar ve özel dergi sayıları, özel bir konu üzerinde yoğunlaşan öğrenci için faydalı olacaktır.
4. Günümüz dünyasında yapay zeka kullanımı arttı. Bu yüzden öğrencinin bu programları kullanabilecek sayısal ve pratik bir zekaya sahip olması gerekir. Öğrencinin analiz, sentez ve değerlendirme yapma becerilerini geliştirmesi gerekir.
5. Öğrencilere eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeleri amacıyla bir Eleştirel Düşünme dersi verilebilir ve uygun derslerde özgün ödevler yapmaları istenerek bu becerileri pekiştirilebilir. Ayrıca, çalışma grupları oluşturulup bu gruplarda belirli bir "sorun"a yaratıcı çözümler bulmaları teşvik edilerek öğrencilerin işbirliği içinde problem çözme yetenekleri desteklenebilir.

Nazlı İpek HÜNER

Öğretim Üyesi, Boğaziçi Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

1. Türk Dili ve Edebiyatı kanonunun ötesinde farklı öğrencilerin meraklarını celbedebilecek şekilde ders izlencelerinin geliştirilmesi, toplumdaki farklı sınıflar ve öğeleri kapsayacak şekilde kaynak ve eserlere yer verilmesi, öğrencilerin ders, sempozyum vb. süreçlerde pasif değil aynı zamanda düzenlenme süreçlerinde söz sahibi olmalarına yer açılması gibi yaklaşımlar bu minvalde öğrencilerin içeriğe daha fazla sahip çıkıp daha fazla merak duymalarını sağlayabilir.
2. Özellikle eleştirel okuma ve kendisini daha iyi ifade etme yeteneklerinin geliştirilmesi, aynı zamanda düşünceleri ve çalışmaları derinleştirecektir.
3. Her zaman merkezde kitapların olması şartıyla, edebiyatın farklı yansımalarını bulabildiğimiz farklı mecralar (podcast ve dijital proje ve platformlar) ama bir yandan da tiyatro, sahne sanatları ve müziğin de dahil olduğu bütüncül bir kültür sanat formasyonu yine öğrencileri çok zenginleştirecektir.

4. Dijital beşeri bilimler alanlarında bilgi sahibi olmaları ve evrensel düzeyde yapılan çalışmalarını takip etmeleri üzerine teşvik edilmeleri yerinde olabilir.
5. Farklı fikirlerin ve farklı altyapılardan gelen bireylerin kendilerini ifade etme konusunda kendini güvende hissedeceği alanlar yaratmak ve bu alanda derinleşebilmeleri için kendilerini zenginleştirerek ifade etmelerini sağlamak faydalı olabilir.

Sıddık AKBAYIR (Öğretim Görevlisi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi)

1. Türk Edebiyatı, öncelikle bir 'dergi edebiyatı'dır. Bu sebeple hem akademik dergilerin hem popüler sanat dergilerinin takibi konusunda öğrenciler yönlendirilmelidir.
2. Müfredat dışı edebiyatla, yani yaşayan edebiyat ile öğrenciler tanıştırılmalıdır. Nuri Pakdil'in söyleyişiyle "Edebiyat, yeraltı haritası değil, yeryüzü mahşeridir." Doktora aşamasında birçok öğrenci, son birkaç yılında yayımlanan kitaplar sorusuna suskun kalmaktadır. Bu durum, hem Türk edebiyatı heö çeviri edebiyat için geçerlidir.
3. Dijital ortamın doğru kullanılması bakımından öğrenciler bilinçlendirilmelidir. Son dönemlerde Nâzım Hikmet, Can Yücel, Cahit Zarifoğlu, Sezai Karakoç gibi şairlere ait olmayan yüzlerce şiirin, dizenin Türkçe-edebiyat öğretmenleri tarafından paylaşıldığı bilinen bir gerçektir. Bu sebeple edebiyatın arama motorlarıyla değil, doğrudan kitaplarla, dergilerle başlayacağı gerçeği öğrencilerimize söylenmelidir. Öğrencilerimizin, akademik dergiler hariç, birçok dijital kaynağa temkinli yaklaşımları gerekmektedir. Edebiyatı bir disiplinlerarası etkileşim alanı olarak görmek gerekir. Öncelikle sinema-edebiyat ilişkisi üzerinde durulmalı. Uyarlamalar konusunda onlara gerekli donanım kazandırılmalıdır. Sinema-dizi-tiyatro sektörü eli kalem tutabilecek gençlere her zaman açıktır. Öğrencilerimizin bazı yayınevleri ile iletişim kurmaları sağlanmalıdır. Editörlük, düzeltmenlik gibi işlerin birçoğunu edebiyat dışı alanlardan gelen kişilerin yaptığı bir gerçektir.
4. Öğrencilerimizin; indizayn, phtosop gibi dijital becerilere sahip olmalıdır. Dijital ortamda bir derginin nasıl hazırlanabileceği, bir kitabın nasıl tasarlanabileceği becerisi kazanmış bir öğrencinin yolu her zaman açıktır.
5. a) Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi gibi bir dersin son sınıflara konulması gerekir. b) Öğrencilerimizin edebiyat dışında sosyoloji, psikoloji, tarih, felsefe gibi bilimlerin en azından temel özelliklerini bilmesi gerekir. c) Sadece akademik makale yazmaya odaklanan bir öğrencinin yaratıcılığı körleşir. Öğrencilere yeteneklerine göre sanatsal metinler, denemeler yazdırmak, karşılaştırmalar yaptırmak gerekir. Estetikle popüler, bilimselle magazin arasında gezemeyen bir kalem çok zor okunur. Dönemin ruhunu yakalamak gerekir. d) Dersliklerde ders dinleyen, not alan öğrenciler yerine, sunumlar yapan, kitle karşısında konuşan, tartışan öğrenciler daha başarılı olacaktır.

Bölümünü dereceyle bitiren birçok öğrencimizin meslek hayatında -hatta mesleksiz kaldığı- pek de başarılı olamadığı bir gerçektir.

Abdullah ESEN (Öğretim Görevlisi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Türk Dili Bölümü)

1. Eleştirel düşünceyi teşvik etmek, öğrencilerin sorgulayıcı ve analitik yaklaşımlar geliştirmeleri için önemlidir. Disiplinlerarası bir yaklaşım benimseyerek, farklı alanlardaki bilgileri bir araya getirip bütüncül bir bakış açısı kazanmaları sağlanabilir. Araştırmaya dayalı öğrenme, öğrencilerin derinlemesine bilgi edinmelerine ve akademik yetkinliklerini artırmalarına katkıda bulunurken, kreatif yazma ve analiz çalışmalarını da düşünme becerilerini geliştirir. Teknoloji ve dijital kaynakların kullanımıyla bilgiye erişim hızlanır ve çeşitlenir. Ayrıca, mentorluk ve örnek alınacak akademisyenlerle etkileşim, öğrencilerin akademik yolculuklarında rehberlik ve ilham almalarına yardımcı olur.
6. Analitik düşünme ve stratejik karar verme, bireylerin karmaşık problemleri çözme ve etkili kararlar alma yeteneklerini geliştirmeleri açısından önem taşır. Yaratıcı düşünce ve inovasyon, yeni fikirler üretme ve bunları hayata geçirme becerisini teşvik ederken, çok disiplinli yaklaşımlar farklı bilgi alanlarını bir araya getirerek zenginleştirici çözümler sunar. Etkili iletişim ve tartışma becerileri, fikirlerin net bir şekilde ifade edilmesi ve karşılıklı anlayış geliştirilmesine yardımcı olur. Etik liderlik ve sosyal sorumluluk, bireylerin topluma katkı sağlama bilinciyle hareket etmelerini sağlar. Küresel perspektif ve kültürel zeka, farklı kültürler ve dünya görüşleri arasında köprü kurmayı desteklerken, proje yönetimi ve girişimcilik becerileri, hedefe yönelik çalışmaların planlanması ve uygulanmasında kilit rol oynar.
7. Dijital kütüphaneler ve veri tabanları, akademik çalışmalara hızlı ve kapsamlı erişim sağlarken, çevrimiçi eğitim platformları ve MOOC'lar (kitlesele açık çevrimiçi kurslar) öğrenme süreçlerini zenginleştirir. Açık erişimli akademik yayınlar ve bloglar, bilgi paylaşımını yaygınlaştırarak akademik üretimi daha erişilebilir hale getirir. Sosyal medya ve akademik ağlar, özellikle ResearchGate ve Academia.edu gibi platformlar, akademisyenler arasında iş birliğini ve bilgi alışverişini teşvik eder. Podcastler ve videolu ders anlatımları, öğrenme sürecine farklı bir boyut katarken, web seminerleri ve çevrimiçi konferanslar da küresel çapta bilgi paylaşımını destekler. Yapay zeka destekli araçlar ve veri analiz yazılımları, araştırmaların hızını ve doğruluğunu artırırken, disiplinlerarası çalışma grupları ve forumlar, farklı alanlardan gelen bakış açılarıyla zenginleşen iş birliği ortamları sunar.
8. Dijital metin madenciliği ve veri analizi, metinlerden anlamlı bilgiler çıkarma sürecini kolaylaştırırken, yazılım ve kodlama bilgisi (Python, R, vb.) bu süreçleri daha verimli hale getirir. Dijital arşivleme ve metin düzenleme, metinlerin korunması ve erişilebilirliğini sağlarken, multimedya içerik üretimi ve yönetimi, dijital projelerin zenginleştirilmesine katkı sunar. Veri görselleştirme

ve sunum teknikleri, karmaşık bilgilerin daha anlaşılır hale getirilmesine yardımcı olurken, çevrimiçi yayıncılık ve blog yazarlığı, dijital platformlarda içerik paylaşımını teşvik eder. Açık erişim ve dijital kaynak yönetimi, bilginin serbest dolaşımını sağlar ve dijital hikaye anlatımı ile edebi projeler geliştirme, yaratıcı çalışmaların dijital dünyada hayata geçirilmesine olanak tanır.

9. Özgür tartışma ve katılımcı öğrenme ortamı, öğrencilerin fikirlerini rahatça ifade etmelerini ve aktif bir şekilde öğrenme sürecine katılmalarını sağlar. Disiplinlerarası proje ve çalışma grupları, farklı alanlardan öğrencilerin birlikte çalışarak yeni perspektifler kazanmalarına olanak tanırken, yaratıcı problem çözme atölyeleri, karmaşık sorunlara yenilikçi çözümler üretmeye teşvik eder. Eleştirel metin okuma ve tartışma seansları, metinlere derinlemesine bir bakış sunar, deneysel araştırma ve prototip geliştirme alanları ise öğrencilere fikirlerini uygulamaya dökme fırsatı verir. Yenilikçi fikirleri teşvik eden mentorluk programları, öğrencilerin potansiyellerini açığa çıkarmalarına yardımcı olurken, yaratıcı yazı ve alternatif anlatım teknikleri üzerine çalışmalar, ifade biçimlerini çeşitlendirmeyi sağlar. Risk almayı ve yenilikleri denemeyi destekleyen bir kültür, öğrencilerin sınırlarını zorlayarak yeni keşiflerde bulunmalarını cesaretlendirir.

Analiz

Türk Dili ve Edebiyatı alanında geleceğin akademisyenlerini yetiştirme süreci, yalnızca geleneksel bilgi aktarımını değil, aynı zamanda öğrencilerin bilimsel meraklarını, yaratıcı düşüncelerini ve eleştirel bakış açılarını geliştirmeyi de gerektirmektedir. Bu bağlamda, farklı üniversitelerden akademisyenlerin görüşleri alınarak, öğrencilerin akademik kariyerlerine hazırlanmalarına nasıl katkı sağlanabileceği üzerine derinlemesine analizler yapılmıştır. Aşağıda, elde edilen görüşler doğrultusunda belirli başlıklar altında detaylı bir değerlendirme yapılmaktadır.

Bilimsel Merak ve Akademik Disiplin

Akademisyenlerin büyük çoğunluğu, öğrencilerin bilimsel meraklarını teşvik etmek için çeşitli akademik etkinliklerin önemine vurgu yapmıştır. Selçuk Çıkla, öğrenci sempozyumları düzenlemenin ve bilimsel dergi çıkarmanın, öğrencilerin araştırma ve yazma becerilerini geliştireceğini belirtmiştir. Bu tür etkinlikler, öğrencilerin sadece bilgi alıcısı değil, aynı zamanda aktif katılımcı olmalarına olanak tanıyarak akademik disiplin kazanmalarını sağlar. Aynı zamanda, bilimsel yayın hazırlama eğitimleri ile öğrencilerin akademik kariyerlerine yönelik bir vizyon kazanmalarına yardımcı olunabileceği belirtilmiştir.

Fikir İnsanı Olarak Akademisyen Yetiştirme

Akademisyenler, öğrencilerin "araştırmacı" kimliğinden ziyade "fikir insanı" kimliğine sahip olabilmeleri için yetkinliklerin geliştirilmesi gerektiğine dikkat çekmiştir. Emine Temel-Alemdar, sorgulamaya dayalı öğretim metotlarının bu bağlamda önemini vurgularken, öğrencilerin her bilginin neden-sonuç ilişkisini kavraması gerektiğini ifade etmiştir. Bu sayede, öğrencilerin bilgiyi içselleştirip, sorgulama ve düşünme becerilerini geliştirmeleri sağlanabilir. Akademisyenlerin ayrıca, öğrencilere kendi merakları doğrultusunda kişiselleştirilmiş akademik çalışma planları oluşturmaları gerektiği görüşü öne çıkmaktadır.

Yenilikçi Kaynaklar ve Dijital Beceriler

Günümüzün dijital dünyasında öğrencilerin sadece kitaplarla sınırlı kalmaması gerektiği, yenilikçi kaynaklara erişim sağlanmasının önemine vurgu yapılmıştır. Nazlı İpek Hüner, öğrencilerin podcastler, dijital projeler ve platformlar gibi modern kaynaklarla beslenmeleri gerektiğini belirtirken, dijital beşeri bilimler alanındaki gelişmeleri takip etmelerinin de önemine değinmiştir. Ayrıca, öğrencilerin dijital araçlarla, özellikle veri analiz yazılımları ve yapay zeka destekli araçlarla çalışabilme becerilerinin artırılması gerektiği vurgulanmaktadır. Sıddık Akbayır, öğrencilere Word, Excel, PowerPoint gibi temel uygulamaların yanı sıra, dijital yayıncılık, tasarım programları ve sinema-edebiyat ilişkisi gibi alanlarda da donanım kazandırılması gerektiğini ifade etmiştir.

Eleştirel Düşünme ve Yaratıcılık

Eleştirel düşünme, akademik alanda fark yaratabilmek için vazgeçilmez bir yetkinlik olarak öne çıkmaktadır. Abdullah Esen, öğrencilerin disiplinlerarası yaklaşımlar geliştirmesi gerektiğini, böylece farklı alanlardan gelen bilgileri bütünleştirerek yeni çözümler üretebileceklerini vurgulamaktadır. Eleştirel düşüncenin, öğrencilerin metinlere derinlemesine bakabilmeleri ve yaratıcı problem çözme yeteneklerini geliştirmeleri açısından önem taşıdığı belirtilmiştir. Ayrıca, öğrencilerin yaratıcı yazma ve analiz çalışmaları yaparak düşünme becerilerini zenginleştirmeleri gerektiği önerilmektedir.

Katılımcı Eğitim Ortamı

Öğrencilere özgür bir ifade alanı yaratmak, onların düşüncelerini rahatça paylaşabilmelerini sağlayan önemli bir unsurdur. Selçuk Çıkla, öğrencilerin paylaştıkları düşünceleri birlikte tartışabilecekleri bir ortamın önemini vurgulamaktadır. Ayrıca, öğrencilerin yaptıkları hatalardan ders çıkarmaları ve doğruyu bulmaları için desteklenmeleri gerektiği ifade edilmiştir. Bu bağlamda, akademisyenlerin öğrencilere doğrudan yargılayıcı bir tutum sergilemek yerine, onlara alternatifli düşünme yöntemleri göstererek rehberlik etmeleri gerektiği belirtilmiştir.

Disiplinlerarası Yaklaşımlar ve Kültürel Zenginlik

Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin, sadece edebi eserlerle değil, sosyoloji, psikoloji, tarih gibi farklı disiplinlerle de etkileşim içinde olmaları gerektiği sıkça vurgulanmıştır. Sıddık Akbayır, edebiyatın bir disiplinlerarası etkileşim alanı olduğunu ve öğrencilerin sinema-edebiyat ilişkisine dair bilgi sahibi olmalarının önemini vurgulamıştır. Aynı zamanda, öğrencilerin estetik anlayışlarını geliştirerek, hem popüler hem de bilimsel yazı tarzları arasında gezinebilmelerinin sağlanması gerektiği ifade edilmiştir.

Sonuç

Akademisyenlerin görüşleri, geleceğin Türk Dili ve Edebiyatı akademisyenlerini yetiştirirken, yalnızca geleneksel bilgi aktarımının yeterli olmayacağını, bilimsel merak, eleştirel düşünme ve yaratıcı yeteneklerin de geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir. Dijital becerilerin artırılması, öğrencilerin disiplinlerarası bakış açısı kazanmaları ve özgür bir öğrenme ortamı yaratılması, öğrencilerin akademik ve entelektüel gelişimleri açısından kritik unsurlar olarak öne çıkmaktadır. Bu bağlamda, modern öğretim metotları ve yenilikçi kaynaklarla beslenmiş bir eğitim modeli, öğrencilerin akademik kariyerlerinde fark yaratmalarına yardımcı olacaktır.

Genç Akademisyenler (Yüksek Lisans ve Doktora Öğrencileri)

Samsun Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde, yüksek lisans öğrencilerine bölümümüzün gelişimiyle ilgili beş temel soru yöneltilmiştir. Sorular, lisans eğitimi sırasında akademik hayata daha iyi hazırlanmak için eklenmesi gereken derslerden, eleştirel düşünme ve akademik yazma becerilerinin nasıl geliştirilebileceğine kadar çeşitli konuları kapsamaktadır. Ayrıca, öğrencilerin akademik yaşamda karşılaştıkları bilinmeyen alanlara nasıl hazırlanabilecekleri, onları "araştırmacı bir zihne" dönüştüren anların neler olduğu ve edebiyat ile teknoloji arasındaki köprüleri kuracak dijital araçların lisans müfredatına nasıl entegre edilmesi gerektiği üzerine de sorular sorulmuştur. Bu sorulara dört öğrenci, farklı perspektiflerden görüş bildirerek, müfredatın nasıl daha etkili hale getirilebileceğine dair önerilerde bulunmuşlardır.

Görüş Alım Soruları

1. Lisans eğitimi sırasında, sizi akademik hayata daha iyi hazırlayacak hangi derslerin veya konuların müfredata eklenmesini önerirdiniz? Bu dersler, sizin araştırma becerilerinizi nasıl geliştirebilir?
2. Akademik hayatın sürprizlerine hazırlanırken, lisans eğitiminizde keşke "bilmediğinizi bilmedikleriniz" üzerine yoğunlaşan bir program olsaydı dediğiniz bir alan var mı? Bu tür bir müfredat öğrencileri nasıl dönüştürebilir?

3. Lisans döneminde eleştirel düşünme ve akademik yazma becerilerinizi geliştirecek hangi yöntemlerin kullanılmasını önerirdiniz? Sizce bu beceriler lisans seviyesinde nasıl daha etkili kazandırılabilir?
4. Sizi lisans eğitimi sırasında "sadece bir öğrenci" olmaktan çıkarıp "araştırmacı bir zihin" haline getiren anlar nelerdi? Bu anları daha fazla yaratabilmek için lisans programına nasıl bir dokunuş eklediniz?
5. Edebiyat ve teknoloji arasında köprü kurabileceğiniz dijital araçlarla çalışmış olsaydınız, akademik kariyeriniz nasıl şekillenir ve araştırmalarınıza hangi yenilikler katardı? Bu araçlar lisans programına nasıl entegre edilmeli?

Cevaplar

Ceren AYDEMİR

Samsun Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Makale yazma yöntemlerini öğretecek dersler eklenebilir. Bilgisayar dersleri eklenebilir fakat içeriğinde Office programları gibi şeyler daha detaylı şekilde öğrenciye sunulabilir. Ekstra olarak Metin Yazarlığı dersinin katkısı olacağını düşünüyorum. Yazma becerisini güçlendirecek dersler olursa iyi olabilir. Bence lisans eğitimde en büyük eksik bilginin bize direkt sunulmasıdır. Öğrenciyi düşünmeye teşvik edici ve zihin açıcı her ders eklenebilir. Edebiyat ve Sinema ders eklenebilir. Yorum yapabileceğimiz ve üzerine düşüneceğimiz dersler olursa iyi olur.
2. Akademik yazılar hakkında bir yoğunlaşmaya ihtiyaç duyardım. Sanki lisans öğrencisiyken bu konu bilinmez bir dehliz gibi. Nasıl yazılıyor ya da nasıl olur? Yazılırsa ne olur? Sonuç ne? Bunları kim yazıyor? Bu gibi sorularımı o zaman içinde aydınlatıcı bir şey olsaydı şu an daha bilinçli biri olurum.
3. Sınavların yazılı olması iyi yöntem fakat buradaki en büyük eksiklik sınavlardaki yaptığımız hataları göremiyor oluşumuzdur. Lisans seviyesinde bu becerilerin kazandırılması için hocalarımızın dönütlerinin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Ayrıca bir tartışma konusu bize sunulsa ve bunun üzerine bir yazı yazılsa güzel olurdu. Yine başta belirttiğim gibi bu yazıların geri dönütü verildiğinde verimli olacağını düşünüyorum. Bu becerilerin daha iyi kazandırılması için en önemli şey bence dönüttür.
4. Halk Bilimi dersinde derleme ödevi yaparken araştırmacı bir zihin olarak hissettim. Lisans tezini yazarken araştırmalarım sonucu kendi yorumlarımı sunabilecek boyuta geldiğim zaman böyle hissettim. Aslında bu anları daha fazla yaratabilmek için en gerekli şey öğrencinin farkındalığı. Farkındalığım daha yüksek olsaydı daha da fazla bu anlarda kendimi bulabilirdim. Lisans programına bir dokunuş ekleseydim bu, öğrencinin bizzat içinde bulunabileceği ödevler olurdu. Mesela bir şiiri ona yorumlatmak gibi şeyler olabilir. Kendimden parçalar katabileceğim ve direkt bilgi içermeyen ödevler beni araştırmaya ve düşünmeye daha çok iteceği için böyle bir dokunuş

eklerdim. Lisans döneminde hep hazır bilgiler veriliyor ve aslında bize hiç güvenilmiyor. Bu güvenin fazlalaşmasına yönelik her dokunuşu eklerdim. Yani önemsenmek isterdim.

5. Bu konu hakkında fikrim yok.

Merve ULUDOĞAN

Samsun Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Eleştirel düşünme ve argümantasyon olabilir. Belli bir konuyu araştırırken fikirleri eleştirel bir şekilde değerlendirmek, bilgiye doğru bir şekilde ulaşmamıza ve sorgulamamıza yardımcı olabilir.
2. Gözden kaçan şeyler için derin bir farkındalık oluşabilir. Böylece öğrenciler daha geniş alanlara yönelebilir. Edebiyat; felsefe, tarih, ilahiyat, müzik vb. gibi birçok disiplini içinde barındırır. Örneğin bir edebiyat öğrencisi felsefe ile uğraşarak problem çözme yeteneklerini geliştirebilir.
3. Grup çalışması bilinci artırılmalı ve akademik yazma atölyeleri açılabilir.
4. Okuduğum makaleler, hazırladığım sunumlar, katıldığım konferanslar vb. nedenlerden dolayı daha derin araştırma fırsatı ve hissiyatını kendimde edindim. Kendi ilgi alanları konusunda öğrenciye araştırma proji verilip danışmanları eşliğinde yürütülebilir. Bu sayede öğrenci daha araştırmacı bir kimliğe bürünebilir.
5. Daha çok araştırma alanı elde eder ve yöntem geliştirdim. Bu da araştırmalarıma yeni bir boyut kazandırır. Edebiyat öğrencilerinin dijital edebiyat araştırmaları yapabileceği laboratuvarlar kurulabilir.

Ayşenur YILDIRIM

Samsun Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Kuram dersleri ve çeşitli yaklaşımları lisans eğitimi sırasında görseydim bir konuya ya da olaya farklı açılardan bakabilecek kazanımlar edinmem beni akademik hayata daha kolay hazırlardı.
2. Öncelikle bilim hakkında daha derin ve geniş bir perspektif kazandıracak sonrasında ise Edebiyat hakkında benzer bir bakış kazandırabilecek bir çerçevenin öğrencinin zihninde oluşması önemli olabilir. İnsanlar geçmişten günümüze neden bilim yaptılar ve neden devam ediyorlar? Bilimin ve insanın sınırları neler? Bugün yapılacak bir araştırma geçmiş ve gelecek uzantısında bir diyaloga nasıl dahil olabilir? vs. Edebiyat içerisinde ise insanlar neden hikâyeler, şiirler vd. söylediler? Anlatı insanın ya da toplumun hangi ihtiyacına yöneliktir ve insan zihninde nasıl bir yere sahiptir? vs. Bu tür bir müfredat öğrenciye nasıl bir yol üzere olduğunu ve burada neler yapabileceğini ya da yapamayacağını gösteren bir çerçeveye güvenli ve gerçekçi bir yaklaşım kazanmasını sağlayabilir.
3. Eleştirel düşünebilmek konusunda yukarıdaki sorularda cevap verdiğim üzere farklı bakış açıları kazandıran kuramlar ve yaklaşımların önemli olduğunu

düşünüyorum. Akademik yazma becerisi içinse yazarak ve yazdıklarımızı sunarak daha çok pratik üzerine deneyimleyerek öğrenebildiğimiz yöntemler etkili ve benim için kalıcıydı.

4. Problem çözmek zorunda kaldığım anlardı diyebilirim sanırım. Çoğunlukla grup ödevi veya bireysel ödevlerde bir proje hazırlanacağı zaman bunun üzerine düşünmek araştırmacı bir şekilde düşünmemi sağlıyordu. Yani genel olarak öğrencilerin aktif olduğu ve aynı zamanda keyif aldığı sorumlulukların içerisinde araştırmacı olabildiğini düşünüyorum. Belki bir araştırmacının yanında ufak sorumluluklar alarak vakit geçirmesi, onun zihninin çalışma şekline, araştırma problemleriyle nasıl baş ettiğine ve bir gününü nasıl geçirdiğine şahit olması öğrenci için yararlı olabilir. "Araştırmacı bir zihin" haline gelme durumu sınıf dışı etkinliklerle desteklenmesi gereken bir kazanım olabilir.
5. Araştırmalarıma hız kazandırır ve iş yükünü azaltır diyebilirim. Lisans programında öğrencinin öğretmen eşliğinde pratik olarak kullanabileceği bir ortam oluşturulması iyi olabilirdi.

Eray ERGEN

Samsun Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Türk Dili ve Edebiyatı bölümü öğrencisi olarak çok fazla okuma yapmaktayız. Bu okuduğumuz türler kimi zaman bir roman oluyor kimi zamansa daha farklı bir tür oluyor. Araştırma alanımıza dair kuramsal okumalar olmazsa olmaz. Fakat bunun yanında okunan eserlerin birincil kaynağı olan yazarına dair derin kapsamlı bir müfredat verimli olacaktır. Bu biyografi dersi gibi düşünülebilir. Ancak daha kapsamlı ve geniş tutulması iyi olur. Böyle bir ders eserin daha iyi anlaşılmasına, yazarın iç dünyasına, hayatına ve bu eserleri yazarken kendinden ne kattığına bakmaya ve bu sorulara cevap aramaya katkı sağlayacaktır.
2. Evet var. Sanıyorum ki her alanın kendine dair bilinmezler, derya bilgi hazinesi mutlaka vardır. Hatta bazen bir konuyu iyi anladığımızı sanırız fakat derinlemesine bakıldığında buz dağının görünmeyen kısmı göze çarpar. Bunun da şu nedenle kaynaklandığını düşünüyorum; bazı alanlar özellikle diğer alanlarla etkileşim halindedir. Kendi aralarında alış veriş iletişimi vardır. Dolayısıyla bu bilinmezlik bir nebze de olsa diğer alan konuları ve diğer alan hocalarının ortak paydaşı dairesinde ele alması ve böylelikle zengin bir literatür ortamı yaratmayı da sağlar.
3. Lisans ile lisanüstü öğrencilerinin eleştirel düşünme ve akademik yazma konusunda gerekliliği ve özeni farklı olmamalıdır. Bu sadece lisansüstü öğrencilerinin vazifesi olmamalıdır. Üniversite çağına gelmiş her birey eleştirel olmayı, sorgulamayı ve bu sorgulama sonucunda düşüncelerini bilimsel bir şekilde aktarmalıdır. Bu nedenle lisans düzeyinde özellikle Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Etik dersinin lisans seviyesinde de verilmesi gerekmektedir.

Bitirme Tezi dersinin tıpkı yüksek lisans tezi gibi ciddiye alınması beklenmelidir.

4. Öncelikle üniversite 1. sınıf öğrenci iken yüksek lisans hedefini koyan bir öğrenciydim. Hocalarımın kendi işini merakla ve araştırarak yapması hoşuma gitmiştir. Lisans düzeyinde öğrendiklerimi bitirme tezimi yazarken uyguladım. Hocamın beğenisini ve teşvikini aldım. Bunun daha çok hoca ve öğrenci arasında sağlanacak bir iletişim olması gerektiği kanısındayım. Öğrencinin çaba, gayret ve heyecanını kırmamak, yapıcı eleştiriler ile öğrencinin heyecanını taze tutmak en önemlisi. Ve öğrencinin de hocasının tecrübesine güvenmesi ve emek vermesi de son derece elzemdir.
5. Özellikle ofis programları her öğrencinin elinin altında ve bilmesi gereken programlar. Bu programları iyi öğrenmek akademik yazıların daha iyi ve doğru yazılması demektir. Daha öğrenciyken yayınlar yapmak, makale yazmak sanıyorum ki bu teknolojiyi ve alt yapıyı iyi öğrenmiş olmanın belirtisidir. Yenilik açısından sadece ulusal yayınlar değil uluslararası bir bilim havuzuna ulaşmayı da sağlar bu durum. Daha fazla kaynak ve bilim insanına da ulaşımı getirecektir. Sunum, şablon ve yayıncılık açısından da katkı sağlar. Lisans düzeyinde en başta ofis derslerinin olması ve uygulamalı bir şekilde öğretilmesi yola başlamanın önemli adımı olacaktır.

Analiz

Samsun Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde yüksek lisans öğrencileri ile yapılan görüş alım sonuçlarına dayanarak, lisans eğitiminin akademik hazırlık süreçlerine katkıları ve bu süreçlerde yaşanan eksiklikler üzerine genel bir değerlendirme yapılabilir. Bu değerlendirmede öne çıkan başlıca noktalar, ders içeriklerinin zenginleştirilmesi, eleştirel düşünme ve akademik yazma becerilerinin geliştirilmesi, öğrencilerin araştırmacı bir zihniyete yönlendirilmesi ve dijital araçların müfredata entegrasyonu olmuştur.

Müfredatta Eksik Olan Dersler ve Konular

Öğrencilerin ortak önerisi, lisans müfredatına araştırma becerilerini geliştirecek ve akademik yazma yöntemlerini öğretecek derslerin eklenmesi yönündedir. Örneğin, Ceren Aydemir, metin yazarlığı ve bilgisayar becerileri gibi derslerin eklenmesinin öğrencilere önemli katkılar sağlayacağını belirtmiştir. Öğrenciler, sadece bilgiye ulaşmak değil, bu bilgiyi eleştirel bir gözle değerlendirebilmek için de çeşitli kuramsal derslerin ve disiplinlerarası yaklaşımların müfredata dahil edilmesi gerektiğini savunmaktadırlar. Bu bağlamda Ayşenur Yıldırım, farklı disiplinler arası yaklaşımların öğrencilere geniş bir perspektif kazandıracağını vurgularken, Merve Uludoğan edebiyatı diğer disiplinlerle ilişkilendirmenin önemine dikkat çekmiştir.

Eleştirel Düşünme ve Akademik Yazma Becerilerinin Geliştirilmesi

Öğrenciler, lisans düzeyinde eleştirel düşünme ve akademik yazma becerilerinin yeterince geliştirilmediğini ifade etmişlerdir. Özellikle Merve Uludoğan, grup çalışması bilincinin artırılması ve akademik yazma atölyelerinin açılması gerektiğini savunarak, bu becerilerin daha etkili bir şekilde kazandırılması için pratik çalışmaların önemine vurgu yapmıştır. Ayşenur Yıldırım ise eleştirel düşünme ve yazma becerilerinin kuram dersleriyle desteklenmesi gerektiğini belirtirken, Eray Ergen lisansüstü seviyesinde verilen bilimsel araştırma yöntemleri derslerinin lisans düzeyinde de verilmesi gerektiğini dile getirmiştir. Bu, öğrencilere daha erken yaşta araştırmacı bir zihniyet kazandırmanın bir yolu olarak görülmektedir.

Araştırmacı Bir Zihin Geliştirme

Öğrenciler, araştırmacı bir zihniyet geliştirme sürecinde önemli olan anları ve bu süreci nasıl daha fazla teşvik edebileceğini paylaşmışlardır. Ceren Aydemir, halk bilimi dersinde derleme ödevi yaparken kendini araştırmacı bir zihin olarak hissettiğini, lisans tezini yazarken ise araştırmalarının kendi yorumlarına evrilmesiyle bu hissiyatın pekiştiğini anlatmıştır. Benzer şekilde, Merve Uludoğan da okuduğu makaleler ve katıldığı akademik etkinliklerin araştırmacı kimliğini geliştirdiğini ifade etmiştir. Ayşenur Yıldırım, grup ve bireysel projelerin bu konuda faydalı olduğunu belirtirken, öğrencilere araştırmacı kimlik kazandırmak için sınıf dışı etkinliklerin artırılması gerektiğini savunmuştur. Bu bağlamda, öğrencilerin aktif olarak katılabilecekleri proje ve görevlerin müfredata entegre edilmesi, onların akademik hayata daha iyi hazırlanmasına katkı sağlayacaktır.

Dijital Araçların ve Teknolojinin Akademik Hayata Etkisi

Teknolojinin akademik çalışmalar üzerindeki etkisi üzerine yapılan değerlendirmelerde öğrenciler, dijital araçların kullanımının araştırmalarına büyük katkı sağlayacağını belirtmişlerdir. Ceren Aydemir ve Eray Ergen, özellikle ofis programlarının detaylı bir şekilde öğretilmesinin önemine dikkat çekmişlerdir. Ergen, bu becerilerin öğrencilere daha fazla akademik yazma ve uluslararası yayınlara erişim imkanı sunacağını ifade etmiştir. Ayşenur Yıldırım ise lisans programına pratik dijital becerilerin entegre edilmesinin araştırma hızını artıracığını ve iş yükünü azaltacağını vurgulamıştır.

Sonuç

Görüşlerden elde edilen veriler, lisans eğitimi sürecinde eleştirel düşünme, akademik yazma, araştırma becerileri ve dijital araçların kullanımı gibi alanlarda eksiklikler bulunduğunu ortaya koymaktadır. Öğrenciler, daha kapsamlı ve eleştirel bir bakış açısı kazandıracak derslerin müfredata dahil edilmesi gerektiğini savunmakta ve bu derslerin araştırma becerilerini geliştireceğine inanmaktadırlar. Ayrıca, akademik yazma ve eleştirel düşünme becerilerinin kazandırılmasında pratik çalışmaların ve geri dönütlerin önemine vurgu yapılmıştır. Son olarak, dijital araçların etkili kullanımı

ve teknolojiyle entegre edilmiş bir eğitim modelinin öğrencilere akademik kariyerlerinde önemli katkılar sağlayacağı dile getirilmiştir.

Bölüm Mezunlarımız

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü mezunlarına, lisans eğitimi sürecinde akademik hayatlarına dair beklentilerini, karşılaştıkları zorlukları ve eğitimlerinin onları nasıl hazırladığını sorduk. Bu kapsamda, akademik becerilerini geliştirmeye yönelik hangi ders ve yöntemlerin faydalı olacağını, eleştirel düşünme ve akademik yazma yetkinliklerinin nasıl desteklenebileceğini ve dijital çağın gerekliliklerine uygun araçlarla nasıl bir köprü kurulabileceğini öğrenmeye çalıştık. Ayrıca, onları "sadece öğrenci" olmaktan çıkarıp "araştırmacı bir zihin" haline getiren deneyimlerin neler olduğunu irdeledik. Elde edilen yanıtlar, lisans eğitiminde hangi alanlarda gelişim sağlanabileceği ve müfredatın nasıl zenginleştirilebileceği konusunda değerli ipuçları sunuyor.

Görüş Alım Soruları

1. Lisans eğitimi sırasında, sizi akademik hayata daha iyi hazırlayacak hangi derslerin veya konuların müfredata eklenmesini önerirdiniz? Bu dersler, sizin araştırma becerilerinizi nasıl geliştirebilir?
2. Akademik hayatın sürprizlerine hazırlanırken, lisans eğitiminizde keşke "bilmediğinizi bilmedikleriniz" üzerine yoğunlaşan bir program olsaydı dediğiniz bir alan var mı? Bu tür bir müfredat öğrencileri nasıl dönüştürebilir?
3. Lisans döneminde eleştirel düşünme ve akademik yazma becerilerinizi geliştirecek hangi yöntemlerin kullanılmasını önerirdiniz? Sizce bu beceriler lisans seviyesinde nasıl daha etkili kazandırılabilir?
4. Sizi lisans eğitimi sırasında "sadece bir öğrenci" olmaktan çıkarıp "araştırmacı bir zihin" haline getiren anlar nelerdi? Bu anları daha fazla yaratabilmek için lisans programına nasıl bir dokunuş eklerdiniz?
5. Edebiyat ve teknoloji arasında köprü kurabileceğiniz dijital araçlarla çalışmış olsaydınız, akademik kariyeriniz nasıl şekillenir ve araştırmalarınıza hangi yenilikleri katardı? Bu araçlar lisans programına nasıl entegre edilmeli?

Cevaplar

Esmâ TAN

Samsun Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Öğrencilerin akademik hayatta karşılaşacağı durumları öğreten uygulamalı bir ders eklenebilir.
2. Öğrencileri akademik hayata ve iş hayatına hazırlayacak bilgilerin verilmesi daha uygun olabilir.

3. Akademik yazım konusunda daha çok ders verilebilir.
4. Hocalarımızın ilerdeki akademik hayat için yaptığı konuşmaları bizi teşvik ediyordu. Bir de derslerde verdikleri sorular daha fazla araştırma yapmamıza sebep oluyordu fakat bunlar daha fazla ders hakkında oluyordu akademik hayat ile ilgili değildi.
5. Tez sürecinde ve daha fazla yazma işlerimizin olduğu dönemlerde bilgisayarı daha aktif kullanabileceğimiz zamanlar olabilir. Ve bu Word gibi programların öğrenilmesi akademik hayatta başarı sağlayabilir.

Emriye UYANIK

Samsun Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Yüksek Lisans Öğrencisi

1. "Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Etik" gibi derslerin de müfredata eklenmesi gerektiğini düşünüyorum. Lisans düzeyinde proje, bilimsel ve bildiri gibi çalışmaları yapabilmek için bu bilgilere ihtiyaç duymaktayız. Biz özet nasıl yazılır, literatür taraması nasıl yapılır, bildiri konusu nasıl belirlenir gibi konuları öğreten bir dersin olması iyi olur. Bu bilgileri biz daha çok ders dışında yaptığımız çalışmalar neticesinde kendimiz öğrenmek durumunda kalıyoruz. "Bitirme Tezi" ders dönemine geçtiğimizde bu bilgilerin eksikliğiyle başlıyoruz. Bu yıla kadar bilimsel bir çalışma yürütmemiş olan öğrenciler sıfır bilgiyle geliyor. Son dönem hem araştırma becerisi kazanmak zorunda kalıyor hem de bitirme tezi yazmaya çalışıyor.
2. Bence bu bölüm mezunlarını hangi sektörlerde çalışabileceğinin çok bilinmediğini düşünüyorum. Bu sektörlerin belirlenip, müfredatta çeşitliliğinin sağlanması gerekiyor. Sadece teorik bilgilerden ibaret bir müfredatın "ezberleme" becerisinden başka bir şey kazandırdığını düşünmüyorum. Uygulamalar da yapabileceğimiz bir müfredat planlaması yapılmalı. Örneğin, bazı üniversitelerde öğrenciler kısmi zamanlı çalışabiliyor. Staj/uygulama gibi bir ders olarak da belki eklenebilir. Böylelikle en azından akademi düşünen kişiler bu sahayı görmüş olurlar.
3. Uygun olan dersler için vize yerine ya da vize ve finallere ek puan olarak eklenecek araştırma ödevlerinin yapılması gibi bir uygulamanın gerekli olduğunu düşünüyorum. Öğrencilerin TÜBİTAK projelerine katılımı mutlaka sağlanmalı. Sözel olarak hocalarımız bu projelerden bahsediyor ancak yeterli teşvikin yapıldığını düşünmüyorum.
4. Dersler dışında, bölümün yaptığı etkinlikler "araştırmacı bir zihin" haline getiren anlar oldu. Bölümün düzenlendiği "sempozyum" bir örnek olarak verilebilir. Bu gibi etkinliklerle bizleri daha aktif hale getirdi. Bunun dışında bence hocaların "akademik ilerlemeyi düşünen" öğrencileri tespit etmesi de yararlı olacaktır. Hedefini belirlemiş öğrencilere o hedefin ihtiyaçları doğrultusunda yardımcı olunabilir. Araştırma görevlisi hocalar bu konuda danışman olarak yardımcı oluyorlar. Bu yardımlarını daha sistematik yapabilirler. Ofis saatleri planlayabilirler. Bölümün bir "proje geliştirme" gibi bir grubu kurulabilir. Bu topluluktaki öğrencilerin bölümün sosyal aktivitelerini

düzenlemeleri ve projelerini üretmesi beklenebilir. Okul kulüplerinin yapması gereken bu gibi işleri yerine getirebildiğini düşünmüyorum. Okulumuzda kulüp kültürünün olmaması nedeniyle özellikle bölüm öğrencilerinden oluşan bir topluluğun bu eksikliği gidereceğini düşünüyorum. Toplantıların yapıldığı, projelerin ve sosyal aktivitelerin planlanıp danışmanlar yardımıyla yapılması daha mümkün görünüyor. "Türk Dili ve Edebiyatı" bölümü olarak alanında uzman, yazar-şair, araştırmacı, editör ve yayınevlerinden katılacak olan kişilerin öğrencilere farklı bakış açıları katacağını düşünüyorum. Eğitim-öğretim hayatım boyunca bu eksikliği çok fazla hissettim. Bölümüm sosyal ağ kurma noktasında pek alan açmadı.

5. Bu konuda bölümün çok eksik olduğunu düşünüyorum. Sonuçta "Türk Dili ve Edebiyatı" bölümü mezunları sadece öğretmenlik ya da akademi alanında ilerlemiyorlar. Metin yazarlığı, editörlük, podcast ya da dijital alanlarda da yer alabiliyorlar. Bu nedenle bu gibi sektörlere de yetiştirilmek üzere dersler eklenmeli diye düşünüyorum. Seçmeli ders olarak eklenebilir ve "İletişim Tasarım ve Yönetimi" gibi alanlardaki hocalar bu derslere girebilir. İlgisi olan öğrenciler bu dersleri seçebilir. Aynı zamanda yenilikçi fikirlere bakmak gerekiyor diye düşünüyorum. Örneğin, bildiğim kadarıyla şu anda Ankara Bilim Üniversitesinde olan "Endüstriyel Edebiyat Tasarımı" gibi yüksek lisans programlarının içeriğine bakılarak lisans programına bu alanla ilgili entegreler yapılabilir.

Hilal ERTANE

Samsun Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Etik dersinin lisans eğitimi zamanı içerisinde verilmesini isterdim. Çünkü bitirme tezi olsun yüksek lisans eğitimi için olsun bu dersin çok gerekli olduğunu öğrendim. Ek olarak Yeni Edebiyat içerisinde yer alan Tanzimat, Servet-i Fünun gibi dönemlerin daha ayrıntılı bir biçimde işlenmesini isterdim.
2. Bilgisayardaki programların akademik olarak bu kadar önemli olduğunu ve etkin bir şekilde kullanmanın ne kadar değerli olduğunu bitirme tezinde ve yüksek lisans okurken daha iyi anladım. Keşke bilgisayarla ilgili bir program yapılsaydı.
3. Eleştirel kitaplar okumayı ve eleştiride hangi noktalara değinilmesi gerektiğini ek olarak birinci sınıftan itibaren yazı çalışmalarının yapılmasını önerebilirim. Bu beceriler düzgün ve güzel, etkin cümleler kullanmayı zamanla kişiye öğretir.
4. Öncelikle bu alanda meraklı olup birinci sınıftan itibaren istekli olmam beni araştırmacı bir zihin haline getirdi. Bunlara artı olarak hocalarımdan güzel iletişimi ve öğrenciye olan ilgisi beni daha da destekledi. Hocalar ve öğrencilerle ayda bir ya da iki ay da bir etkinlik öğrenciyi de akademik olarak ilerletebilir çünkü öğrenciler çoğunlukla hocaların tavrından dolayı eğitim sürecinde kopukluk yaşıyorlar.

5. Edebiyat alanının uçsuz bucaksız ve bir sürü kaynağı olan bir dal olduğunu düşünüyorum. Bundan dolayı bazı kaynaklara ulaşabilmek açısından artı olarak da zaman yetersizliğinden kaynaklanan olumsuz etkileri önlemek için edebiyat alanına özgü kaynakların internet üzerinde tek bir alanda toplanmasını istemekle birlikte bu kaynakların sesli okuma alternatifi geliştirilmesini ve bizlere bu teknolojinin ulaşmasını isterdim. Böylelikle okumam gereken şeyleri yolda giderken kulaklıkla rahat bir şekilde dinleyerek kitap hakkında bilgi edinmiş olurum. Buda beni eksiksiz bir şekilde yapmam gerekenleri yapabilme becerisine götürürdü. Lisans programına nasıl entegre edilebileceğini bilemiyorum.

Celal TAŞDELEN

Samsun Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Mezunu

1. İngiliz Edebiyatı dersi, farklı kültürleri tanıma ve kültürlenme sürecini destekleyerek öğrencilerin entelektüel gelişimini artırabilir. Bu dersin programda olması, araştırma becerilerini geliştirme açısından geniş bir kültürel perspektif ve eleştirel düşünme fırsatı sunabilir.
2. Batı edebiyatına daha fazla odaklanması, öğrencilerin entelektüel dönüşüm sürecini doğal olarak hızlandırabilir ve derinleştirebilir.
3. Yoğun kitap okuma alışkanlığı, bireyin vizyonunu genişleterek eleştirel düşünme becerilerini geliştirir ve farklı perspektiflerden bakabilme yetisini güçlendirir.
4. Hocalarımız, bizleri araştırma ve düşünmeye teşvik ederek entelektüel gelişimize katkı sağladılar; kitap okuma süreci ise merak ve araştırma isteğini doğal olarak pekiştirir.
5. Bubisanat'ta yazan arkadaşlarım var ve onların yeteneklerini gördükçe bu başarıların buradan mı çıktığını sıklıkla düşünmüşümdür. Teknoloji, bazen fark edemediğimiz yetenekleri ortaya çıkararak kişisel yazma becerilerini geliştirme fırsatı sunar. Öğrencilere yaratıcı hikâyeler yazma konusunda bolca fırsat verildiğinde, bu süreç onların yaratıcılıklarını etkili bir şekilde entegre etmelerini sağlar.

Osman ÖGEL

Samsun Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Edebiyat Tarihçiliği dersinin eklenmesini isterdim.
2. Soruyu anlamakta güçlük çektim ama bu tarz bir ders olsaydı yanlış bilinen doğruları öğrenmiş olurduk diye düşünüyorum.
3. Bence akademik makale veya deneme üzerine pratik bir dersin olması lisans ve lisansüstü eğitim için iyi bir zemin oluşturabilir. Eleştirel düşünmenin ve çok yönlü alımlamanın da ben temelin üzerine eklenecek bir eğitim olabileceğini düşünüyorum.

4. Kesinlikle çok basit diyebileceğimiz kelimeler, kavramlar üzerine yeni çağrışımlar ve eleştirel yaklaşımlar geliştirebilmemizdi. Ayrıca yorumlamaya dayanan ders anlatımlarında öğrencinin kendi yorumunu katarak daha önce düşünülmeyen yorumlar kalabilmesi de önemliydi.
5. Bence makale yazımı, tez yazımı veya blog tarzı eğitimlerin verilmesi iyi bir deneyim olurdu. Bu yönden kendilerini geç kalmış hissetmezlerdi.

Analiz

Yapılan görüşmelerde, Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun olan öğrencilerin lisans eğitimi sürecindeki eksiklikleri ve geliştirilmesi gereken yönleri tespit ettik. Mezunlar, akademik hayata daha iyi hazırlanmalarını sağlayacak derslerin müfredata eklenmesinin önemine dikkat çekerken, araştırma becerileri, akademik yazma, eleştirel düşünme ve dijital araçların etkin kullanımı gibi konulara odaklandılar.

Akademik Hayata Hazırlık: Uygulamalı Derslerin Gerekliliği

Mezunların görüşlerine göre, lisans eğitimi sırasında akademik hayata daha iyi hazırlanabilmeleri için uygulamalı dersler müfredata eklenmelidir. Esmâ Tan, öğrencilerin akademik hayatta karşılaşacakları zorlukları öngören uygulamalı derslerin eklenmesinin, hem akademik hem de iş dünyasına hazırlıkta önemli bir katkı sağlayacağını vurgulamaktadır. Emriye Uyanık da "Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Etik" gibi derslerin eksikliğine dikkat çekerek, bilimsel çalışmalarda gerekli olan becerilerin henüz lisans döneminde kazandırılması gerektiğini ifade etmektedir. Bu öneriler, öğrencilerin araştırma becerilerini geliştirmelerine olanak tanıyacak derslerin lisans müfredatında daha fazla yer alması gerektiğini göstermektedir.

Araştırma Becerilerinin Geliştirilmesi ve Akademik Yazma

Mezunlar, akademik yazma konusunda daha fazla pratik yapma imkanı sunan derslerin gerekliliğine işaret etmektedir. Osman Ögel, makale ve deneme yazımı üzerine pratik derslerin lisans ve lisansüstü eğitim için sağlam bir zemin oluşturacağını belirtmiştir. Bu tür derslerin öğrencilerin eleştirel düşünme ve yazma becerilerini geliştirmede etkili olacağına inanan mezunlar, eğitim programlarının daha fazla yazma pratiği ve eleştirel analiz içermesi gerektiğini savunmaktadır. Celal Taşdelen, öğrencilerin entelektüel gelişimini hızlandırmak adına Batı edebiyatı ve İngiliz edebiyatı gibi disiplinler arası derslerin müfredata eklenmesinin önemine dikkat çekmektedir. Böylece, farklı kültürel perspektifler üzerinden geniş bir düşünsel altyapı sağlanabilir.

Eleştirel Düşünme ve Bilinmeyenleri Öğrenme

Mezunlar, eleştirel düşünme becerilerinin güçlendirilmesi gerektiğine inanmaktadır. Hilal Ertane, eleştirel kitap okuma ve yazı çalışmalarının birinci sınıftan itibaren uygulanması gerektiğini savunmakta ve bu becerilerin etkili cümleler kurmayı öğreteceğini dile getirmektedir. Ertane ayrıca, akademik hayatta öğrencilere rehberlik eden ve onlara destek olan öğretim üyelerinin, eleştirel düşünmenin teşvik edilmesinde büyük rol oynadığını vurgulamaktadır. Bu noktada, öğrencilerin "bilmediğini bilmedikleri" konulara odaklanan bir müfredatın, onları sadece bilgi edinmeye değil, aynı zamanda sorgulayan ve araştıran bir zihin yapısına dönüştürebileceği ifade edilmektedir.

Dijital Araçlar ve Edebiyat Arasındaki Köprü

Mezunlar, edebiyat ve dijital araçlar arasında köprü kurmanın önemine de değinmiştir. Esmâ Tan, bilgisayar programlarının (örneğin, Word gibi) akademik yazma süreçlerinde daha etkin kullanılmasının başarıyı artırabileceğini belirtmektedir. Hilal Ertane ise, dijital çağda edebiyat kaynaklarının internet üzerinden tek bir platformda toplanmasının ve bu kaynakların sesli okuma alternatifi sunmasının, öğrencilere büyük kolaylık sağlayacağını ifade etmektedir. Bu bağlamda, Osman Ögel gibi diğer mezunlar da blog yazımı veya dijital içerik üretimine yönelik derslerin akademik kariyerdeki önemine işaret etmektedir.

Öğrenciyi Araştırmacı Bir Zihin Haline Getiren Anlar

Mezunlar, lisans eğitimi sırasında kendilerini sadece bir öğrenci olmaktan çıkarıp araştırmacı bir zihin haline getiren anları da paylaşmıştır. Emriye Uyanık, bölümün düzenlediği sempozyum ve etkinliklerin kendisini araştırmaya yönlendirdiğini belirtirken, Celal Taşdelen, hocaların teşvik edici yaklaşımlarının ve kitap okuma sürecinin doğal olarak merak ve araştırma isteğini pekiştirdiğini dile getirmiştir. Mezunlar, bu anların artırılması için daha fazla araştırma temelli derslerin müfredata eklenmesini ve öğrencilerin akademik kariyer hedefleri doğrultusunda daha fazla rehberlik edilmesini önermektedir.

Sonuç

Türk Dili ve Edebiyatı mezunlarının görüşlerine dayanarak, lisans müfredatının daha fazla uygulamalı ders, eleştirel düşünmeyi teşvik eden projeler ve akademik yazma becerilerini geliştiren uygulamalar içermesi gerektiği sonucuna varılabilir. Ayrıca, dijital çağın gerekliliklerine uyum sağlamak adına dijital araçların etkin kullanımı teşvik edilmeli ve disiplinler arası iş birlikleri artırılmalıdır. Öğrencilere rehberlik edecek etkinliklerin, seminerlerin ve projelerin artırılması, onları sadece bir öğrenci olmaktan çıkarıp araştırmacı bir zihin haline getirecek nitelikte olacaktır. Bu öneriler doğrultusunda geliştirilecek müfredat, öğrencilerin akademik hayata daha hazırlıklı ve donanımlı bir şekilde adım atmalarını sağlayacaktır.

Yayınevleri ve Editörler

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümümüzün gelişimi adına, yayınevlerine ve editörlere bölümümüzün eğitim programını ve içeriklerini nasıl iyileştirebileceğimize yönelik sorular yönelttik. Amacımız, mezunlarımızın yayıncılık dünyasında daha donanımlı ve fark edilir bireyler olarak yer almasını sağlamak için bölüm olarak nasıl bir yol izlememiz gerektiğini öğrenmek. Yayıncılık dünyasında öne çıkan yetkinlikler, yaratıcı çözümler üretme becerileri ve hızla değişen sektörün gereksinimlerine yönelik bilgiler doğrultusunda, bölümümüzün eğitim müfredatını daha çağdaş ve sektörel taleplerle uyumlu hale getirmeyi hedefledik.

Görüş Alım Soruları

1. Yayıncılık dünyasında bir mezunu fark edilir kılan en önemli özellik nedir? Bu özellikleri nasıl daha fazla geliştirebiliriz?
2. Mezunlarımızın okur kitlesine hitap edebilmesi için hangi konularda ustalaşmalarını önerirsiniz?
3. Editoryal süreçlerde yaratıcı çözümler üretmek sizce hangi becerileri gerektirir ve mezunlarımız bu alanda nasıl daha yenilikçi olabilir?
4. Bugünün hızlı değişen yayıncılık dünyasında, mezunların 'yazar' kimliğinin ötesine geçerek nasıl 'hikâye anlatıcısı' olmalarını sağlarız?
5. Yayıncılık dünyasında bir Türk Dili ve Edebiyatı mezununun iş yerinde 'olmazsa olmaz' dediğiniz, gelecekte de önemi artacak üç yetkinlik nedir?

Cevaplar

Hazal BOZYER

Editör, VakıfBank Kültür Yayınları

1. Bir mezunu fark edilir kılan şey öncelikle dil hakimiyeti. Burada hakimiyetten kasıt sadece dilin gramer kurallarını çok iyi bilmek değil, aynı zamanda Türkçenin güncel kurallarını ve sorunlarını da takip ediyor olmak. Dil hassasiyeti ve bilincinin yanı sıra yazım-ımlâ kurallarına olan dikkat ve bazı bilgisayar programlarını oldukça iyi kullanabiliyor olmak da kalabalıklar arasında mezun arkadaşlarımızı öne çıkarabilir. Aynı zamanda literatürdeki boşlukları fark edebilmek, daha önce yapılmış yayınlardan haberdar olmak ve proje üretebilmek de önemli. Tüm bunları geliştirmek için yurt içinde ve yurt dışındaki yayınevlerinin yayın katalogları takip edilebilir. Ülkelerin çok satan listeleri ve sebepleri araştırılabilir, bunlarla ilgili neler yapılabileceği düşünülebilir.
2. Öncelikle her yayınevinin farklı bir hedef okur kitlesi vardır. Dolayısıyla burada Türkiye'deki yayınevlerinin önceliklerini yakalayabilmek önemli. Bazı yayınevleri klasik kitaplar basarken bazıları güncel meselelerle ilgili yayın

yapmayı önceler. Bazıları kurmaca odaklı bazıları ise araştırma odaklı yayın yapar. Burada kişinin ilgisi, becerisi ve dikkati önem kazanır. Dolayısıyla bu biraz da çalışılacak yayınevine göre süreç içinde şekillenecek bir durum.

3. Editöryal süreçlerde microsoft word, adobe, indesign gibi bilgisayar programlarını iyi kullanabiliyor olmak yaratıcı çözümleri tetikler. Aynı zamanda OCR programlarının ve yapay zekanın kullanımı da editöryal süreçlerde destekleyici bir rol oynar. Daha yenilikçi olabilmek için piyasayı sıkı bir biçimde takip etmek ve mevcut yapılardan daha farklı şeyler ortaya çıkarmak gerekir.
4. Hikâye anlatıcılığının sınırlarını farklılaştırmamız gerekiyor. Asıl sorun yazarlık kimliğinin ötesine geçmekten ziyade bir edebî bir kurum olarak "yazarlık" nedir, bunun sınırlarının ders içeriklerine eklenmesi ve gerçekçi bir biçimde bu kurumun alt yapısını besleyen unsurların açıkça anlatılması gerekiyor. Ne yazık ki "yazar"lık bir kurum olarak ele alınmadığı için sınırlarını çok romantik söylemler oluşturuyor. Bunun kesinlikle değişmesi gerek. Aksi takdirde ne kendi hikâyesini anlatabilen ne de başkalarının hikâyelerini dinleyebilen insanlar yetişiyor. Bunu aşabilmek için anlatıcının rolü de iyi belirlenmeli elbette.
5. 1) Eski ve yeni harfli Türkçeye olan hâkimiyet 2) İyi bir iletişim becerisi, yenilikçi, akla yatkın, uygulanabilir projeler üretebilmesi 3) Yapay zekayı eğitebilmesi ve ilgili bilgisayar programlarını etkili şekilde kullanabilmesi 4) Sosyolojik değişiklikleri ön görerek coğrafyada talep edilebilecek dillere/ edebiyatlara olan hâkimiyetin artması da oldukça fayda sağlayacaktır. (Örneğin artan nüfusla birlikte Arapça bilmek, Arap edebiyatının seçkin örneklerini öğrenmek iyi bir seçenek olabilir).

Nefise KAHRAMAN

Çevirmen ve Yayıncı, Translation Attached; Akademisyen, Department of Near and Middle Eastern Civilizations, University of Toronto

1. Dil yetkinliği ve teknik konularda (özellikle mizanpaj sürecine dair) bilgi sahibi olma yayıncılık dünyasında oldukça önemli görülen özellikler. Dil bilmenin önemine dikkat çekmek, dil derslerine kayıt olmayı teşvik etmek, teknik konularda çeşitli atölyeler (mesela Adobe, PowerPoint vs. kullanımı konularında, editörlük süreci hakkında vs) düzenlemek öğrencileri bu alanda bilgilendirmeye yardımcı olacaktır.
2. Hangi alanda uzmanlaşmak istiyorlarsa (çocuk edebiyatı ya da fantastik edebiyat yazarlığı, editörlük vs) bu alanda başarılı buldukları kişilerden feyz alabilirler. Söz konusu yazarlıksa çok okuyarak ve düzenli yazma egzersizleri ile kendilerini geliştirebilirler. Birlikte çalıştıkları yayınevi de okura ulaşma konusunda yol gösterecektir.
3. Editöryal süreçte yaratıcılık yayıncılık piyasasını yakinen takip etmekle yakından ilgili. Teknolojik gelişmeleri gözden kaçırmamalı. Yaratıcı çözümler üretebilmek için yine dil hakimiyeti önemli.

4. Bol bol yazmaya teşvik ederek. Yaratıcılıklarını geliştirmek adına kısa, ayaküstü yazma egzersizleri yapılabilir. Örneğin, bir tema saptanır ve on beş dakika içinde kısa bir hikaye yazmaları istenebilir. Bu yolla yazmak konusundaki çekinceleri bir nebze kırılabilir ve yazmak, gündelik bir etkinlik formuna dönüşür. Diğer bir örnek, bir kısa öykü seçilir ve yazarın öyküsünü kurgularken geçtiği yollar (hikayenin başlangıcı, herhangi bir düğüm varsa bunun ne olduğu, karakterlerin kurgulanış biçimleri vs.) tartışılır. Bu yöntem öğrenciyi pasif bir okurdan hikaye kurgusu üzerine kafa yoran etkin bir okur/yazara dönüştürecektir.
5. 1) Dil hakimiyeti 2) Teknolojik gelişmeleri yakından takip etmek 3) Takım içinde uyumlu çalışabilmek ve zamanını yetkin kullanabilmek.

Selim KARLITEKİN

Telemak Kitap

1. a) Yabancı dil bilmekten de evvel Türkçeye hakimiyet önemli, hatta çoğu zaman başka dilde lise-lisans eğitimi alanlarda Türkçe sözdizimi daha kötü oluyor. Türkçe'de anlam inşası yabancı dillerin işgalinde ve bu yüzden ne çeviri ne telifler okunuyor. Sağlam bir Türkçe duyargası en temel meleke. - Zor, çünkü çok uzun süredir Türkçe öykünerek gelişti. AŞ Hisar, SM Alus, Salah Birsal vb isimler ahengi kazanmak için kilit, kurgudışında Çetin Altan'ı öneririm. b) Genel kültürden de öte iyi bir yayıncının en başat özelliği pisboğazlıdır, her alanda her konuda heyecanlanacak onlarca mevzu ve yeni araştırma var. Sabah İskender'in son birkaç yılına odaklanan yeni bir kitabın yazarıyla podcast dinledim, az önce de Antik Yunan'da "polis" kavramını yeniden ele alan 700 sayfalık bir kitaba dair yazılmış akademik eleştirileri okudum. İyi kitabı kötü kitaptan ayıran şeyler her sahada az çok belli, bu nisbetle bir kitabın işgörülüğünü tartmak gerekiyor. Bol bol katalog karıştırmak, değerlendirme ve eleştirileri okumak, sıkı eleştirmenleri takip etmek lazım.
2. a) Her mevzunun ulusal ve ulusaşırı bir dolayımı var, Türkiye'de otarşi iptilasından sebep meseleleri "içeriden" olduğu zan olunan referanslarla çözmeye çalışan çok metin var. Tabii ki okunmuyor ve kütüphanede karşılaştığımız okunmaz ama bir şekilde veri sökmeye çalıştığımız işlere dönüşüyorlar. Nefsülemler metinleri mi çalışıyorsunuz, bunun 'bizim' haricimizdeki bağlamlardaki örneklerine ve hariçte kuramsal olarak nasıl ele alındığına da bakın. Karşılaştırmalı bakmak, kontrollü anakronizmle düşünce deneyleri yapmak nesneyi farklı boyutlarıyla açmanızı sağlar ve 2024'teki okur içinde işkence olmaktan çıkar. b) Berbat metinler yazılıyor, lütfen bir anlatı terkiib edin ve yazdığınız akademik metni, insanların okuyacağı bir metin olarak yeniden yazmadan yayınlamayın.
3. Eleştirel bir metin çalışmasında metnin bile farkında olmadığı bağlamı görmemiz lazım, bu da referansın ordalığına dair bir ayıklık gerektiriyor. Neye isnat edildiğini bilmeyebilirsiniz, ama bir hususu bilmeden o cümleyi

anlayamadığınızda neyse inşallah birazdan malum olur diye geçerseniz geçmiş olsun: metin sizi gürültüsünde boğmuş demektir. Telif kurgu ve kurgudışı metinlerdeyse büyük bir sorun yazarlar: Türkiye'de yazar ego'suyla uğraşmak çok yorucu. Editörlüğün kurumsallaştığı ülkelerde en büyük yazarlar dahi kitaplarının adına kendileri karar veremezken, hocalarımız aleni yanlışlarını dahi büyük bir tecennünle savunuyor. Çevirilerde alan bilgisi önemli, çoğu zaman Türkçesi sorunlu bir terim oluyor, sıkı çalışıp dipnot atamaktan, gerektiğinde sunu yaz/dır/maktan çekinmemek lazım, bu da girişkenlik ve ihtiyacı doğru okumayı gerektiriyor.

4. Semptomatik bir soru: Türkiye'de adının kenarına yazar lafzını iğneleyen öyle eblehler var ki anlatıyı işe koyanlar için başka bir isim gerekiyor. İyi yazmak çok yazmaktan ve en en en önemlisi de egonuzu parça pinçik etmekten geçiyor. Herkesin tek bir satır okumadan birbirini sıvazladığı bir ülkede çok zor bir iş, birbirinizin metinlerine acımasız olun, emin olun hiçbir iyi metinde tekte doğmaz.
5. a) Türkçenin anlam ve sözdizimine tarihsel derinliğiyle vakıf olmak. b) Herkesin Yapay Zeka ile birbirine denk dandiklikte metinler türettiği yerde özgün bir 'ses'e ve üsluba sahip bir anlatı kabiliyetini icra etmek. c) Türkçe yazına hakimiyet geliştirerek önüne gelen metinlere bazen yapıcı bazen de yıkıcı eleştiriler yapacak cüret ve müdanasızlık.

Analiz

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü mezunlarının yayıncılık dünyasında nasıl daha donanımlı ve başarılı bireyler haline getirilebileceğine dair görüş almak amacıyla, yayınevleri ve editörlere belirli sorular yöneltilmiştir. Bu sorular, mezunların dil yetkinliği, editoryal süreçlerdeki yaratıcılık, sektörel ihtiyaçlar ve mezunların 'hikâye anlatıcısı' kimliğini nasıl geliştirebileceklerine dair temel beceriler üzerinde yoğunlaşmıştır. Üç farklı uzmandan alınan yanıtlar, bölümümüzün müfredatını ve eğitim programını geliştirme noktasında değerli içgörüler sunmaktadır.

Dil Yetkinliği ve Türkçeye Hakimiyet

Yayınevlerinden gelen en önemli geri bildirimlerden biri, mezunların dil yetkinliği konusundaki yeterlilikleridir. Hazal Bozyer, bir mezunu fark edilir kılan en önemli özelliğin dil hakimiyeti olduğunu vurgularken, bu yetkinliğin yalnızca gramer bilgisiyle sınırlı olmadığını, aynı zamanda Türkçenin güncel sorunlarını takip etmeyi de içerdiğini belirtmektedir. Selim Karlıtekin ise Türkçeye derin bir dil bilgisi ve tarihsel derinlikle yaklaşmanın gerekliliğine dikkat çekerek, dilin doğru kullanımının hem yazınsal hem de çeviri çalışmalarında belirleyici olduğunu ifade etmektedir. Mezunların sağlam bir Türkçe duyargası geliştirmesi, onları sadece akademik hayatta değil, yayıncılık dünyasında da öne çıkaracaktır.

Nefise Kahraman da dil yetkinliğinin önemine vurgu yaparken, teknik konularla birleştğinde bu yetkinliğin yayıncılık sektöründe daha fazla değer kazandığını ifade etmektedir. Öğrencilerin, dil yetkinliklerinin yanında, yazılım programlarına hakimiyetini artırmak için daha fazla uygulamalı ders ve atölyelerle desteklenmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Editoryal Süreçlerde Yaratıcılık ve Yenilikçilik

Editoryal süreçlerde yaratıcı çözümler üretmenin sektörde önemli bir beceri olduğu belirtilmiştir. Hazal Bozyer, bu süreçlerde Microsoft Word, Adobe, InDesign gibi programların etkin kullanımının yaratıcı çözümler geliştirme açısından kritik olduğunu belirtirken, OCR programları ve yapay zekanın da destekleyici araçlar olarak kullanılabileceğini ifade etmektedir. Nefise Kahraman ise editoryal yaratıcılığın, dil hakimiyeti ve teknolojik gelişmeleri takip etmekle doğrudan ilişkili olduğunu vurgulamaktadır. Selim Karlıtekin, editoryal süreçlerde kültürel bağlamlara ve global gelişmelere hakimiyetin, yaratıcı çözümler üretme ve metinlere derinlemesine yaklaşma açısından kritik olduğunu belirtmektedir.

Bu bağlamda, mezunların teknolojik araçları etkin kullanabilmeleri ve sektörel yenilikleri takip ederek editoryal süreçlerde daha yenilikçi olabilmeleri için müfredatta teknolojik eğitimlerin artırılması gerektiği ifade edilmektedir. Aynı zamanda, yaratıcı çözümler üretmeyi teşvik edecek araştırma projeleri ve grup çalışmalarısıyla öğrencilerin daha fazla desteklenmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Hikâye Anlatıcılığı ve Yazar Kimliği

Yayınevlerinin bir diğer önemli vurgusu, mezunların yalnızca “yazar” kimliği ile sınırlı kalmaması, aynı zamanda hikâye anlatıcılığı becerilerini de geliştirmeleri gerektiğidir. Hazal Bozyer, yazarlık kavramının derinlemesine ele alınması ve romantik yaklaşımların ötesine geçilmesi gerektiğini savunurken, hikâye anlatıcılığının bir sanat olarak yeniden yapılandırılması gerektiğini ifade etmektedir. Nefise Kahraman da yaratıcı yazma çalışmalarının bu süreçte önemli bir rol oynadığını ve öğrencilerin kısa yazı egzersizleriyle hikâye anlatıcılığı becerilerini geliştirebileceklerini önermektedir.

Bölüm müfredatında yazarlık ve hikâye anlatıcılığı derslerinin daha geniş yer alması, yaratıcı yazma egzersizlerinin sıkça uygulanması ve öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmeye yönelik atölyeler düzenlenmesi gerektiği belirtilmektedir. Bu süreç, öğrencilerin yalnızca edebi yazım becerilerini değil, aynı zamanda kendilerini ifade etme ve farklı bakış açılarını hikâyeleştirme yeteneklerini de geliştirecektir.

Teknolojik Beceriler ve Dijital Araçlar

Günümüz yayıncılık dünyasında teknolojik becerilerin önemine vurgu yapılmıştır. Hem Hazal Bozyer hem de Nefise Kahraman, mezunların dijital araçları ve yazılımları kullanma becerilerinin, editoryal süreçleri kolaylaştırdığını ve yaratıcı çözümler üretmede kritik rol oynadığını belirtmektedir. Yapay zeka, OCR programları ve diğer dijital araçların sektördeki etkisi giderek artmakta, bu da mezunların teknolojiyi etkin kullanmalarını zorunlu kılmaktadır. Bu doğrultuda, bölüm müfredatına dijital becerileri artırmaya yönelik derslerin eklenmesi ve öğrencilerin bu araçları kullanarak daha pratik çözümler geliştirmeleri teşvik edilmelidir.

Sonuç

Yayınevleri ve editörlerden alınan geri bildirimler, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü müfredatının gelişim alanlarını net bir şekilde ortaya koymaktadır. Dil yetkinliği, editoryal süreçlerde yaratıcılık, hikâye anlatıcılığı ve teknolojik beceriler gibi unsurlar, mezunların sektörde başarılı olabilmeleri için geliştirilmesi gereken temel yetkinlikler olarak öne çıkmaktadır. Bölüm müfredatına uygulamalı dersler, yaratıcı yazma atölyeleri ve dijital beceri geliştirme programlarının eklenmesi, öğrencilerin yayıncılık dünyasında daha donanımlı ve yenilikçi bireyler olarak yetişmelerine katkı sağlayacaktır.

Yurtdışı Türkoloji Bölümleri Mensupları

Yurtdışındaki Türkoloji bölümleri mensuplarıyla yapılan görüşmeler, Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin uluslararası akademik dünyaya daha iyi uyum sağlaması ve küresel ölçekteki araştırma becerilerini geliştirmesi üzerine odaklanıyor. Bu kapsamda, öğrencilerin dil becerilerinden kültürel farkındalıklara, dünya edebiyatıyla etkileşimlerinden disiplinler arası yöntemlere kadar birçok konuda görüşler alındı. Ayrıca, edebi eserlerin küresel bağlamda okunabilirliğini artırmak ve uluslararası iş birliklerini güçlendirmek için ne tür projeler geliştirilebileceği üzerine öneriler değerlendirildi. Bu analiz, alınan geri bildirimler doğrultusunda Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin küresel akademik dünyaya nasıl daha iyi entegre edilebileceğini inceliyor.

Görüş Alım Soruları

1. Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin, uluslararası akademik dünyaya daha iyi uyum sağlayabilmeleri için hangi dil becerilerini ve kültürel farkındalıkları geliştirmeleri gerekiyor? Üniversite olarak bu konuda nasıl bir destek sunabiliriz?
2. Yurt dışında Türk edebiyatına olan ilginin artırılması için öğrencilerimize hangi tür projeler ve iş birlikleri önerirsiniz? Bu projelerle öğrencilerimizin yurt dışı bağlantılarını nasıl güçlendirebiliriz?

3. Türkoloji bölümü olarak, Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin araştırma becerilerini küresel ölçekte güçlendirmek için hangi disiplinler arası yöntemlere ağırlık vermelerini önerirsiniz? Bu konuda iş birliği olanaklarımız nelerdir?
4. Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin dünya edebiyatıyla daha fazla etkileşimde bulunmaları için nasıl programlar veya etkinlikler tasarlamalıyız? Sizin bölümünüzle bu tür bir iş birliği nasıl gerçekleştirilebilir?
5. Türkoloji bölümü olarak, edebi eserlerin küresel bağlamda okunabilirliğini artırmak için mezunlarımızın hangi yetkinliklere sahip olmalarını önerirsiniz? Bu becerileri kazandırmak için nasıl ortak çalışmalar yapabiliriz?

Cevaplar

Selim Sırrı KURU

Öğretim Üyesi, Department of Middle Eastern Languages and Cultures, University of Washington

1. İngilizce şu sırada dünyanın hemen her yerinde geçerli bir eğitim dili. Ancak Türkiyeli Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin öncelikle Türk dili bilgilerini uzman düzeyinde geliştirmeleri gerekir ki, diğer dilleri de yetkin bir biçimde öğrenebilsinler ve uluslararası alanda uzmanlıklarını sergileyebilsinler.
2. Bu zor bir soru. Öğrencinin ilgisine göre çok çeşitli projeler söz konusu olabilir. Öğrencinin yeteneğine bakar. Ancak günümüzde öğrencilerin sayısal insan bilim araç ve yöntemleri konusunda temel bir eğitim alması iş birliği konusunda yollarını açacaktır.
3. Öncelikle, öğrencilerin Türk Dili'ni daha geniş bir çerçevede değerlendirebilmeleri ve Türk dili ve edebiyatı çalışmalarını, dil ve edebiyat olgusunun tüm genişliği içinde ele alabilmeleri gerekir.
4. ABD'de insan bilimleri konusunda genel bütçe kesintileri sürüyor. University of Washington'daki Türkçe ve Türkiye çalışmaları da bundan doğrudan etkilenmekte. En kolay işbirliği belki de Zoom üzerinden sağlanabilir ancak bunun için her iki tarafında faydalanabileceği bir etkinlik geliştirilmelidir. Belki karşılıklı olarak öğrencilerin stajyer olarak Zoom üzerinden üniversitelerdeki öğretim üyeleri ile araştırma konularında çalışmaları gibi bir proje düşünülebilir.
5. Edebi eserlerin küresel bağlamda okunabilirliği derken eğer mezunlarımızın çalışmalarını kastediyorsanız İngilizce edebiyat konulu akademik dergileri hedeflemeleri bu konuda öğrencilere İngilizce desteği sağlanması gerekecektir. Öğrenciler Türkçe yayınlardan yola çıkarak İngilizce makaleler yazabilirler. Bu konuda yabancı üniversitelerde çalışan uzmanlardan danışmanlık talep edilebilir, ancak yukarıda belirttiğim bütçe sorunlarından dolayı bizim üniversitemizde öğretim üyeleri giderek daha ağır

yönetimsel görevler yüklenmek durumunda kaldıklarından zaman ayırma sorunu olacaktır.

Alptuğ Ahmet GÜNEY

Öğretim Üyesi, Institut für Orient-und Asienwissenschaften, Universität Bonn

1. İngilizce, akademik yayınların ve uluslararası araştırmaların ana dili olarak kullanıldığı ve pek çok nitelikli akademik kurum işe alım ve terfi gibi sistemlerini uluslararası indeksli dergilerde yayın yapma şartına bağladığı için Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinden de İngilizceye hakim olmaları beklenir. Ancak Türkiye’de ortaöğretim kurumlarında yabancı dil öğretiminde yaşanan zorluklar göz önüne alınarak İngilizce öğrenimine üniversitede başlayacak öğrencilere yönelik olarak İngilizce eğitiminde uzman kadrolarla bölüm hocalarının birlikte hazırlayacakları ve bütün lisans öğrenimine yayılacak bir program ile İngilizcede hedeflenen seviyeye ulaşılabilir. İngilizcenin eğitim diline başarıyla adapte edildiği AB ülkeleri (Hollanda veya İskandinav ülkeleri gibi) içerisinde yer alan üniversiteler ile yapılacak Erasmus anlaşmaları da bu sürece katkı sağlayacaktır.
2. Dünyanın her yerinde edebiyata ilgi vardır ancak bu ilgi her ülkenin kendi kültürel kodlarıyla bağlantılıdır ve karakteristik özellikler gösterir. Bu özellikler göz önünde tutularak yurt dışında tanıtılmak istenen Türk yazarlar ve eserleri özenle seçilmelidir. Bu bağlamda yurt dışındaki üniversitelerin ilgili bölümleriyle birlikte belli eserlerin o ülkenin diline nitelikli bir şekilde çevrilmesi amacıyla işbirlikleri ve projeler yapılabilir. Örneğin Almanya’da Deutscher Übersetzerfonds veya Goethe Enstitüsü gibi kurumlar bu gibi çalışmalara destek sunmaktadır.
3. Dil aynı zamanda kültürün de taşıyıcısı olduğu için Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin Türk tarihini ve kültürünü çok yakından tanıması gerekmektedir. Bu yüzden de tarih araştırmalarının daima yakından takip etmek ve dikkate almak zorunda olduğu sosyoloji ve folkloristik gibi bilim dalları da Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin ilgi alanları dahilinde olmalıdır. Bu konuda üniversite içinde diğer bölümlerle ortaklaşa konferans programları hazırlanıp öğrencilerin diğer disiplinler hakkındaki ilgisi ve bilgisi artırılabilir.
4. Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin farklı ülkelerin edebiyatları ile ilgili olarak fikir sahibi olmalarını ve farklı bakış açıları kazanmalarını sağlamak için gerek Türkiye’deki gerekse yurt dışındaki üniversitelerin ilgili bölümleriyle işbirliği içinde akademik toplantılar hazırlanıp öğrencilerin de kendi sunumlarıyla yer alacakları çalıştaylar organize edilebilir. Bizim bölümümüz de Türk edebiyatını araştırma alanlarından biri olarak belirlediği için Samsun Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin dünya edebiyatıyla daha fazla etkileşimde bulunması hedefine yönelik büyük bir katkımız olmayacaktır. Ancak Almanya’daki Türklerin Türkçe ve Almanca olarak ortaya koydukları edebiyat eserleri ile ilgili olarak bölümümüzde gerçekleştirilen sunumlar hibrit olarak organize edilerek Samsun Üniversitesi öğrencilerinin de erişimine açılabilir.

5. Burada kasıt Türkçe edebi eserlerin küresel bağlamda okunabilirliğini artırmak ise Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin bu amaç doğrultusunda hem edebiyatçının biyografisini hem de eserin ortaya çıktığı tarihi ve kültürel koşulları en az eserin çevirisi kadar nitelikli bir şekilde yazabilmelilerdir. Zira yurt dışındaki okuyucu eseri ve yazarını ne kadar iyi tanırsa eserin okunabilirliği o denli artacaktır.

Analiz

Yurtdışındaki Türkoloji bölümleri mensuplarıyla yapılan görüşmeler, Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin uluslararası akademik dünyada daha iyi uyum sağlaması, araştırma becerilerinin güçlendirilmesi ve dünya edebiyatıyla etkileşiminin artırılması konularında önemli fikirler sunmaktadır. Selim Sırrı Kuru ve Alptuğ Ahmet Güney gibi alanında uzman akademisyenler, öğrencilerin dil becerileri, disiplinler arası iş birliği ve edebi eserlerin küresel bağlamda okunabilirliğini artırmaya yönelik projeler konusunda değerli önerilerde bulunmuşlardır. Bu analizde, görüşler doğrultusunda Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin küresel akademik sahaya nasıl daha iyi entegre edilebileceği ve bu süreçte nasıl beceriler kazanmaları gerektiği incelenecektir.

Dil Becerileri ve Kültürel Farkındalık

Selim Sırrı Kuru ve Alptuğ Ahmet Güney, öğrencilerin uluslararası akademik dünyada başarılı olabilmeleri için İngilizce dil becerilerinin önemini vurgulamaktadır. Kuru, İngilizcenin dünya çapında geçerli bir eğitim dili olduğunu belirtirken, Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin öncelikle kendi dil bilgilerini uzman düzeyinde geliştirmeleri gerektiğini ifade etmektedir. Güney ise, Türkiye'deki öğrencilerin yabancı dil öğretiminde karşılaştıkları zorluklara değinerek, üniversitelerin bu sorunu aşmak için İngilizce eğitimine yönelik kapsamlı programlar geliştirmesi gerektiğini savunmaktadır. Ayrıca, Erasmus gibi uluslararası öğrenci değişim programları sayesinde öğrencilerin dil becerilerinin ve kültürel farkındalıklarının artırılacağı öne sürülmektedir.

Yurt Dışında Türk Edebiyatına İlgili ve İş Birliği Olanakları

Yurt dışında Türk edebiyatına olan ilginin artırılması için iş birlikleri ve projeler geliştirilmesi gerektiği her iki akademisyen tarafından da dile getirilmiştir. Güney, bu konuda özenle seçilmiş Türk yazarlar ve eserlerin uluslararası alanda tanıtılmasının önemine vurgu yapmaktadır. Edebiyat eserlerinin nitelikli bir şekilde çevrilmesi ve bu çeviri projelerine uluslararası kurumların (örneğin, Goethe Enstitüsü) destek sunabileceği belirtilmektedir. Kuru ise sayısal insan bilimleri araçlarının kullanımının iş birliği olanaklarını artıracığına işaret etmektedir. Özellikle Zoom üzerinden yapılacak karşılıklı staj projeleriyle öğrencilerin küresel düzeyde araştırma deneyimi kazanabileceği öngörülmektedir.

Disiplinler Arası Yöntemler ve Araştırma Becerileri

Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin araştırma becerilerini güçlendirmek için disiplinler arası yöntemlere ağırlık vermeleri gerektiği görüşü, her iki akademisyen tarafından da paylaşılmaktadır. Güney, öğrencilerin Türk edebiyatını tarih, sosyoloji ve folklor gibi diğer disiplinlerle birlikte ele almaları gerektiğini savunurken, bu disiplinler arası bakış açısının daha geniş bir perspektif sağlayacağını belirtmektedir. Kuru ise öğrencilerin dil ve edebiyat olgusunu daha geniş bir çerçevede değerlendirebilmeleri gerektiğini ifade etmektedir. Bu bakış açısının, Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin küresel akademik dünyada daha rekabetçi hale gelmelerini sağlayacağı düşünülmektedir.

Dünya Edebiyatıyla Etkileşim ve Akademik İş Birlikleri

Öğrencilerin dünya edebiyatıyla daha fazla etkileşimde bulunması için uluslararası akademik iş birliklerinin önemi vurgulanmaktadır. Güney, bu etkileşimi artırmak için akademik toplantılar ve çalıştayların organize edilmesini önermektedir. Özellikle Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin farklı ülkelerin edebiyatlarıyla ilgili olarak fikir sahibi olmalarının sağlanması, onların entelektüel gelişimine katkıda bulunacaktır. Ayrıca, Samsun Üniversitesi'nin Almanya'daki Türklerin ortaya koyduğu Türkçe ve Almanca edebi eserler üzerine yapılan sunumlara hibrit katılım sağlayarak dünya edebiyatıyla etkileşimi artırabileceği önerilmektedir.

Edebi Eserlerin Küresel Bağlamda Okunabilirliği

Edebi eserlerin küresel bağlamda okunabilirliğini artırmak için öğrencilerin sadece eserin çevirisine değil, yazarın biyografisine ve eserin ortaya çıktığı tarihi ve kültürel koşullara da hakim olmaları gerektiği vurgulanmaktadır. Güney, bu bilgilerin eserin daha iyi anlaşılmasını ve küresel okuyucu kitlesi tarafından daha fazla ilgi görmesini sağlayacağını belirtmektedir. Kuru ise mezunların İngilizce edebiyat dergilerinde yayın yapmalarının önemine değinerek, bu süreçte İngilizce desteği ve danışmanlık sağlanmasının mezunların başarılarını artıracığını öne sürmektedir.

Sonuç

Yurtdışındaki Türkoloji bölümleri mensuplarının görüşleri, Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin uluslararası akademik dünyada daha başarılı olabilmeleri için dil becerilerinin geliştirilmesi, disiplinler arası yöntemlere ağırlık verilmesi ve dünya edebiyatıyla etkileşimin artırılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca, edebi eserlerin küresel bağlamda okunabilirliğini artırmak için öğrencilerin dilsel ve kültürel yeterliliklerini geliştirmeleri gerektiği vurgulanmaktadır. Bu bağlamda, üniversitelerin uluslararası iş birliklerini artırarak, öğrencilerine küresel akademik dünyada rekabet edebilecek yetkinlikler kazandırmaları büyük önem taşımaktadır.

Öğretmenler

Lise düzeyindeki Türk Dili ve Edebiyatı derslerinin üniversiteye hazırlık sürecine olan katkısını ve bu derslerin öğrencilere kazandırdığı becerileri değerlendirmek amacıyla, lise öğretmenlerine belirli sorular yönelttik. Bu sorular, lise ve üniversite arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesine yönelik projelerin nasıl geliştirilebileceği, edebi eserlerin öğrencilere daha ilgi çekici hale getirilmesi ve lise-üniversite iş birliği kapsamında düzenlenebilecek atölye, seminer veya etkinliklerin potansiyel katkılarına odaklanıyordu. Öğretmenlerin görüşleri, edebiyat eğitiminin geliştirilmesi ve öğrencilere daha etkili bir şekilde sunulması konusunda önemli fikirler sunmayı amaçlıyor.

Görüş Alım Soruları

1. Lise düzeyindeki Türk Dili ve Edebiyatı derslerinin, üniversiteye hazırlık açısından yeterliliğini nasıl değerlendiriyorsunuz? Üniversite olarak lise müfredatıyla daha güçlü bir bağlantı kurmak için neler yapabiliriz?
2. Liselerde edebiyat eğitiminin öğrencilere kazandırdığı en önemli beceriler sizce nelerdir? Bu becerileri geliştirmek için lise-üniversite iş birliği kapsamında nasıl projeler üretebiliriz?
3. Türk Dili ve Edebiyatı bölümü öğrencilerinin liselerde staj yaparak eğitim deneyimi kazanması sizce öğrenciler için nasıl bir fayda sağlar? Bu deneyimi daha verimli hale getirmek için sizce hangi alanlara odaklanmalıyız?
4. Edebiyat derslerinde öğrencilere edebi eserleri daha ilgi çekici hale getirmek için hangi öğretim yöntemleri kullanılabilir? Üniversiteler olarak lise öğretmenlerine bu konuda nasıl bir katkı sunabiliriz?
5. Lise öğrencilerinin Türk edebiyatına olan ilgisini artırmak için üniversitelerle ortak yürütülebilecek atölye, seminer veya etkinlikler önerir misiniz? Bu iş birlikleri sizce lise öğrencilerinin akademik gelişimine nasıl katkı sağlar?

Cevaplar

Ahmet ALKAN

Okul Müdür Yardımcısı, İstanbul İstinye Anadolu Lisesi

1. Üniversiteye hazırlık müfredatı çok daha kapsamlı bir konu ağına sahip. Ayrıca ünitelerin konu derinliği de üniversite hazırlıkta daha fazla. Lise ve YKS müfredatını hazırlayanların daha koordineli olması ve aralarındaki işbirliği ortak bir noktayı da beraberinde getirecektir.
2. En önemli beceri mevcut potansiyellerini geliştirecek bir ortam sunmasıdır. Böylece edebiyata ilgisi olan gençler bir yönlerini daha da geliştirebilmekte ve gelecekte edebiyat önemli bir kilometre taşı olarak durmaktadır

3. Kesinlikle bu işlem önemli. Ancak rehberlik edecek hocaların gereken rehberlik donanımına sahip olması gerek. Ayrıca bu dönemde stajyerlere aktif ders işleme imkanı da verilmelidir.
4. Evrensel temaları işleyen eserler gençlerde daha fazla karşılık buluyor. Güncel teknolojinin olanaklarından yararlanarak görsel ve işitsel malzeme destekli eğitim metaryalleri daha etkili öğrenme sunacaktır.
5. Kesinlikle önemli. Özellikle yazar buluşmaları ve dergi faaliyetleri gençlerin ilgisini çekiyor

Analiz

Lise düzeyindeki Türk Dili ve Edebiyatı derslerinin üniversiteye hazırlık sürecine katkısını değerlendirmek ve üniversitelerle liseler arasında nasıl bir iş birliği kurulabileceğini anlamak amacıyla Ahmet Alkan'ın görüşlerine başvurduk. Alkan, İstanbul İstinye Anadolu Lisesi'nde müdür yardımcısı olarak görev yaparken, hem müfredatın kapsamı hem de edebiyat eğitiminin öğrencilere kazandırdığı beceriler konusunda önemli tespitlerde bulunuyor. Bu analiz, lise müfredatının üniversiteye geçişte ne kadar yeterli olduğunu ve edebiyat eğitiminin öğrencilere sunduğu fırsatları değerlendirmeyi amaçlıyor.

Üniversiteye Hazırlık Müfredatının Kapsamı

Ahmet Alkan, lise düzeyindeki edebiyat müfredatının üniversite hazırlığı açısından yeterliliğini değerlendirirken, üniversiteye hazırlık müfredatının daha kapsamlı bir konu ağına sahip olduğuna dikkat çekiyor. Bu fark, üniversiteye geçiş sürecinde öğrencilerin bilgi eksikliği yaşamalarına yol açabiliyor. Alkan, YKS müfredatı ile üniversite müfredatı arasında daha güçlü bir koordinasyon ve iş birliği sağlanması gerektiğini vurguluyor. Bu tür bir ortak yaklaşım, öğrencilerin lise eğitimi ile üniversite beklentileri arasındaki uyumu artırabilir ve geçiş sürecini daha sorunsuz hale getirebilir.

Lise Edebiyat Eğitiminin Kazandırdığı Beceriler

Alkan, lise düzeyinde edebiyat eğitiminin öğrencilere sunduğu en önemli becerinin, onların mevcut potansiyellerini geliştirebilecek bir ortam sağlamak olduğunu belirtiyor. Edebiyata ilgisi olan öğrenciler, bu ortamda kendilerini daha fazla geliştirme fırsatı bulabiliyor ve edebiyat, onların geleceğinde önemli bir rol oynuyor. Bu, öğrencilerin bireysel yeteneklerini ortaya çıkarmaları ve edebiyatın kişisel ve akademik gelişimlerinde bir kilometre taşı haline gelmesi açısından oldukça kıymetli.

Lise Öğrencilerinin Staj Deneyimi ve Eğitim Uygulamaları

Lise öğrencilerinin staj yaparak eğitim deneyimi kazanmalarının önemli olduğunu belirten Alkan, bu sürecin faydalı olabilmesi için rehberlik edecek öğretmenlerin

yeterli donanıma sahip olması gerektiğini vurguluyor. Ayrıca, stajyer öğrencilere aktif ders işleme imkanı verilmesi gerektiğini dile getiriyor. Bu sayede öğrenciler, teorik bilgilerini pratiğe dökme fırsatı yakalayarak, eğitim süreçlerine daha aktif katılım sağlayabilirler. Staj deneyimlerinin sadece gözlemlerle sınırlı kalmaması, öğrencilerin daha etkin bir şekilde öğretim sürecinde yer almasını mümkün kılacaktır.

Edebi Eserleri İlgilendiren Çekici Hale Getirme Yöntemleri

Edebiyat derslerinde kullanılan öğretim yöntemlerinin daha etkili olması gerektiğini düşünen Alkan, evrensel temaları işleyen eserlerin gençler üzerinde daha fazla karşılık bulduğunu ifade ediyor. Ayrıca, güncel teknolojinin olanaklarından yararlanılarak, görsel ve işitsel malzeme destekli eğitim materyallerinin kullanılması gerektiğini öneriyor. Bu tür interaktif yöntemler, öğrencilerin ilgisini çekerek edebi eserleri daha anlaşılır ve ilgi çekici hale getirebilir. Bu noktada üniversiteler, lise öğretmenlerine bu konularda katkı sağlayabilir ve eğitim materyalleri geliştirme konusunda destek sunabilirler.

Lise-Üniversite İş Birliği Kapsamında Etkinlik Önerileri

Alkan, lise öğrencilerinin Türk edebiyatına olan ilgisini artırmak için üniversitelerle ortak yürütülebilecek atölye, seminer veya etkinliklerin önemine dikkat çekiyor. Özellikle yazar buluşmaları ve dergi faaliyetleri gibi etkinliklerin gençlerin ilgisini çektiğini belirtiyor. Bu tür etkinlikler, öğrencilerin sadece edebi bilgi birikimini artırmakla kalmaz, aynı zamanda onların akademik gelişimine ve eleştirel düşünme becerilerine de katkı sağlar. Üniversitelerin, lise öğrencilerine yönelik bu tür etkinlikleri daha sık düzenlemesi, gençlerin edebiyatla daha derin bir bağ kurmalarına olanak tanıyabilir.

Sonuç

Ahmet Alkan'ın görüşlerine dayanarak, lise düzeyindeki Türk Dili ve Edebiyatı derslerinin üniversiteye hazırlık açısından bazı eksiklikler barındırdığını söyleyebiliriz. Bu eksikliklerin giderilmesi için lise-üniversite müfredatları arasında daha güçlü bir iş birliği kurulması gerekmektedir. Ayrıca, öğrencilerin potansiyellerini ortaya çıkaracak ortamlar sağlanmalı, staj deneyimleri daha aktif hale getirilmeli ve güncel teknoloji ile desteklenen öğretim yöntemleri kullanılmalıdır. Lise-üniversite iş birliği kapsamında düzenlenecek etkinlikler ise öğrencilerin edebiyata olan ilgisini artırarak, onları akademik hayata daha iyi hazırlayacaktır.

Medya

Dijital dünyada hızla değişen trendler ve medya sektörünün talepleri, Türk Dili ve Edebiyatı mezunlarının sahip olması gereken beceriler konusunda yeni bir perspektif sunuyor. Bu bağlamda, medya mensuplarına, mezunların içerik üretimi, yazım

becerileri, stratejik düşünme yetenekleri ve edebi birikimlerini nasıl avantaja çevirebilecekleri konusunda sorular yönelttik. Amacımız, Türk Dili ve Edebiyatı bölümü olarak mezunlarımızın dijital dünyaya ve medya sektörüne daha etkili bir şekilde hazırlanmasına nasıl katkı sağlayabileceğimizi anlamaktı. Gelen yanıtlar, bölüm olarak geliştirilebilecek projeler ve eğitimlerle ilgili önemli fikirler sunuyor.

Görüş Alım Soruları

1. Mezunlarımızın dijital dünyanın hızına ve sürekli değişen trendlerine uyum sağlayabilmesi için hangi yazım becerilerine öncelik vermeliyiz? Bu becerileri geliştirmek için biz bir Türk Dili ve Edebiyatı bölümü olarak nasıl bir katkı sağlayabiliriz?
2. İçerik üretiminde, Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin edebi birikimlerini nasıl avantaja çevirebiliriz? Bölüm olarak bu yetkinlikleri kazandırmada nasıl bir yol izlemeliyiz?
3. Medyada başarılı olmak için mezunların sadece yazım yeteneği değil, hangi stratejik düşünme becerilerini geliştirmesi gerekiyor? Bu becerilerin geliştirilmesine yönelik nasıl eğitimler veya projeler sunabiliriz?
4. Medya dünyasında dikkat çekici ve yaratıcı projeler hazırlayabilmeleri için, mezunların edebi bilgi ve birikimlerini projelerde daha etkili yansıtılmalarını nasıl sağlayabiliriz? Bölüm olarak bunun için nasıl bir program geliştirebiliriz?
5. İçerik üretiminde hikâye anlatıcılığı becerileri ne kadar önemli? Bu beceriyi güçlendirmek için öğrencilerimize nasıl projeler veya uygulamalı eğitimler sunmalıyız?

Cevaplar

Kübra GÜRER

TRT2 / Yardımcı Editör

1. Kısa cümlelerle çok şey anlatabilmek, hız çağını yakalayabilmek adına önemli bir mesele. Günümüzde çoğu kişinin uzun metinler okumaya sabrı ve ilgisi kalmadı. Birbirini destekleyen cümlelerden ziyade her bir cümlede yeni bir vurgu geliştiren anlatımlara yönelmeli. İlgi ve alakayı canlı tutacak, merak unsuru etrafında geliştirilmiş edebi bir dil tercih edilebilir.
2. Tematik çalışmalar dikkatle incelenmeli, edebi türlerin hangi sorular etrafında meydana getirildiği önemsenmeli. Bir aşk romanını aşk romanı yapan unsurlar etrafında yeni bir kurgu oluşturulabilir mesela. Farklı olan tespit edilir. Detaylar, türlerin gündemine taşınabilir. Yazılı bir metni yeniden yazmaya yönlendiren sorular sorulabilir. Yazar hayatta olsaydı bu türü yeni bir içerik olarak nasıl paylaşırdı sorusu gündemde kalmalı belki.
3. Gündem daima takip edilmeli. Medya diline hakim olunmalı. Üniversitelerde Türk Dili ve Edebiyatı bölümünün Yeni Medya, Gazetecilik, Radyo ve

Televizyon gibi bölümlerle ortak zorunlu yahut seçmeli dersleri olmalı. Bu bölümlerin programları kapsamında stratejik düşünme becerileri geliştirilebilir.

4. Dili ustalıkla kullanabilmek ilk adımda çok mühim. Gerek noktalama işaretleriyle duygu oluşturmak gerekse söz sanatlarıyla etkili düşünme becerileri geliştirmek gerek. Tevriye gibi güçlü bir söz sanatının yahut ironinin bugün toplumumuzda oldukça büyük etkisi var. Dilin günümüzde toplumumuz üzerindeki etkileri ve duyguları nasıl yönetebildiğini çok iyi kavramak gerek her şeyden önce.
5. Aynı hikâyeyi farklı yoldan anlatmanın, farklı etkiler bırakmanın karşılığı düşünülürse, hikâye anlatıcılığının hikâye anlatıcısıyla önem kazandığı söylenebilir. Bu minvalde yine dil becerisi ve içerik üretebilme kabiliyeti öne çıkacaktır.

Analiz

Dijital dünyanın hızla değişen yapısı, içerik üreticilerinin hem yazım becerilerini hem de stratejik düşünme yeteneklerini yeniden şekillendirmeyi gerektiriyor. Bu bağlamda, Türk Dili ve Edebiyatı mezunlarının medya dünyasında başarılı olabilmeleri için hangi becerilere odaklanmaları gerektiğini anlamak amacıyla TRT2’de yardımcı editör olarak görev yapan Kübra Gürer’in görüşlerini değerlendirdik. Gürer, dijital çağın gereksinimlerini göz önünde bulundurarak, kısa ve etkili yazım, tematik çalışmalar ve stratejik düşünme gibi konularda önemli ipuçları sunuyor. Bu analiz, Türk Dili ve Edebiyatı bölümü olarak bu becerileri nasıl kazandırabileceğimize dair öneriler geliştirmeyi amaçlıyor.

Kısa ve Etkili Yazım: Hız Çağına Uyum

Kübra Gürer, günümüz dijital dünyasında kısa cümlelerle çok şey anlatmanın önemini vurgulamaktadır. Bu çağda, uzun metinlere olan ilgi ve sabrın azalması, içerik üreticilerini her cümlede yeni bir vurgu yapmaya yönlendirmektedir. Gürer, bu noktada ilgi çekici ve merak uyandıran bir dil kullanmanın önemine değinmekte, edebi birikimin bu amaçla stratejik olarak kullanılabileceğini ifade etmektedir. Özellikle, Türk Dili ve Edebiyatı mezunlarının, medya dünyasında hızla değişen trendleri yakalamak adına bu tarz yazım becerilerini geliştirmesi gerektiğini belirtmektedir.

Tematik Yaklaşımlar ve Edebi Türlerin Avantajları

Gürer, içerik üretiminde tematik çalışmaların önemine dikkat çekmektedir. Edebi türlerin hangi sorular etrafında şekillendiğini anlamının, yeni içerikler oluşturma sürecinde büyük bir avantaj sağlayacağını vurgulamaktadır. Örneğin, aşk romanlarını oluşturan temel unsurlar üzerine yeni kurgular geliştirmek, edebi birikimi medya dünyasında etkili bir şekilde kullanmanın bir yolu olarak görülmektedir. Türk Dili ve Edebiyatı öğrencileri, bu tür çalışmalara yönlendirilerek, içerik üretiminde güçlü bir

altyapıya sahip olabilirler. Bu süreç, yazılı metinleri yeniden yapılandırmaya ve farklı bakış açıları geliştirmeye yönelik bir düşünce alışkanlığı kazandırabilir.

Stratejik Düşünme ve Medya Eğitimi

Medya dünyasında başarılı olmanın sadece yazım yeteneği ile sınırlı olmadığını belirten Gürer, stratejik düşünme becerilerinin geliştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bu bağlamda, Türk Dili ve Edebiyatı bölümünün, Yeni Medya, Gazetecilik, Radyo ve Televizyon gibi bölümlerle iş birliği yaparak zorunlu ya da seçmeli dersler sunmasının önemine değinmektedir. Bu tür disiplinler arası iş birlikleri, öğrencilerin medya diline hakimiyetlerini artıracak ve stratejik düşünme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olacaktır. Özellikle, gündemi yakından takip etmek ve dilin medya üzerindeki etkilerini anlamak, başarılı içerik üreticileri yetiştirmek açısından kritik öneme sahiptir.

Dili Ustalıkla Kullanma ve Söz Sanatlarının Önemi

Gürer'e göre, dilin ustalıkla kullanılması, medya dünyasında başarıya ulaşmanın temel adımlarından biridir. Noktalama işaretleriyle duyguları yönetebilmek ve söz sanatlarıyla etkili düşünme becerileri geliştirebilmek, özellikle medya içeriklerinde önemli bir rol oynamaktadır. Tevriye ve ironi gibi güçlü söz sanatlarının toplum üzerindeki büyük etkisine dikkat çeken Gürer, bu tür dilsel becerilerin geliştirilmesinin medya dünyasında farklılık yaratacağını savunmaktadır. Türk Dili ve Edebiyatı öğrencileri, bu söz sanatları üzerinde çalışmalar yaparak medya projelerine derinlik kazandırabilirler.

Hikâye Anlatıcılığı ve Yaratıcı İçerik Üretimi

Hikâye anlatıcılığı, Gürer'in de vurguladığı gibi, medya dünyasında yaratıcı projeler hazırlamanın merkezinde yer almaktadır. Aynı hikâyeyi farklı şekillerde anlatmanın, farklı etkiler bırakmanın gücünü anlamak, başarılı bir içerik üreticisi olmanın anahtarıdır. Türk Dili ve Edebiyatı bölümü, öğrencilere hikâye anlatıcılığı üzerine projeler ve uygulamalı eğitimler sunarak, onların yaratıcı içerik üretme becerilerini güçlendirebilir. Bu süreçte, öğrencilerin dil becerilerini ve içerik üretme yetkinliklerini geliştirmek, medya dünyasında etkili olmalarını sağlayacaktır.

Sonuç

Kübra Gürer'in görüşlerinden yola çıkarak, dijital dünyanın hızına ayak uydurabilmek için Türk Dili ve Edebiyatı mezunlarının kısa ve etkili yazım becerilerini geliştirmeleri gerektiği sonucuna varılabilir. Ayrıca, tematik çalışmalar ve stratejik düşünme becerilerinin geliştirilmesi, mezunların medya dünyasında daha başarılı olmalarına katkı sağlayacaktır. Söz sanatları ve hikâye anlatıcılığı gibi edebi unsurların medya içeriklerinde ustalıkla kullanılması, öğrencilerin yaratıcı projeler hazırlamalarına

olanak tanıyacak önemli becerilerdir. Üniversiteler, disiplinler arası iş birlikleri ve uygulamalı projelerle bu yetkinliklerin kazandırılmasını sağlayarak, mezunlarını dijital dünyaya daha güçlü bir şekilde hazırlayabilirler.

Genel Değerlendirme

Akademik Gelişim ve Bilimsel Merakın Teşvik Edilmesi

Bilimsel Merakın Teşviki

Birçok akademisyen, öğrencilerin bilimsel meraklarını teşvik etmek için daha fazla akademik etkinlik düzenlenmesi gerektiğini vurgulamıştır. Selçuk Çıkla, öğrenci sempozyumları, bilimsel dergi çıkarma gibi faaliyetlerin öğrencilerin akademik gelişimlerine önemli katkılar sunduğunu belirtmiştir. Bilimsel yayın hazırlama eğitimleri ve lisansüstü eğitim konusunda bilgilendirme yapılması, öğrencilerin akademik disiplin kazanmalarını sağlarken, araştırma ve yazma becerilerini geliştirir.

Eleştirel Düşünme ve Özgür İfade Alanları

Akademisyenler, eleştirel düşünmenin akademik kariyerin önemli bir parçası olduğunu vurgulamışlardır. Emine Temel-Alemdar, öğrencilerin sorgulama becerilerini geliştirmek için neden-sonuç ilişkileri üzerine düşünceleri gerektiğini belirtmiştir. Aynı zamanda, özgür bir öğrenme ortamı yaratılarak, öğrencilerin düşüncelerini rahatça ifade etmeleri teşvik edilmelidir. Bu ortam, akademik özgürlük anlayışını geliştirirken, öğrencilerin alternatif düşünce yöntemleriyle tanıştırılmasına da olanak tanır.

Dijital Dünyaya Uyum ve Yenilikçi Kaynaklar

Dijital Becerilerin Geliştirilmesi

Yenilikçi kaynaklara erişim ve dijital araçların kullanımı, eğitim dünyasında giderek daha önemli bir hale gelmiştir. Nazlı İpek Hüner ve Sıddık Akbayır, öğrencilerin dijital araçlar, veri analiz yazılımları ve yapay zeka destekli araçlarla çalışabilme yeteneklerinin artırılması gerektiğini vurgulamaktadır. Özellikle, Word, Excel, PowerPoint gibi temel uygulamalarla dijital becerilerin geliştirilmesi, mezunların akademik ve profesyonel dünyada başarılı olabilmeleri için kritik önem taşımaktadır.

Medya ve İçerik Üretimi Becerileri

Medya mensupları, dijital dünyanın hızına ayak uydurmak için öğrencilerin kısa ve etkili yazma becerilerini geliştirmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Kübra Gürer, içerik üreticilerinin medya diline hakim olmaları, tematik çalışmalar yapmaları ve stratejik düşünme becerilerini geliştirmeleri gerektiğini belirtmiştir. Bu beceriler, Türk Dili ve

Edebiyatı öğrencilerinin medya dünyasında yaratıcı ve etkili projeler üretmelerine olanak tanır.

Araştırma Becerileri ve Disiplinler Arası Yöntemler

Disiplinler Arası Yaklaşımlar

Yurtdışı Türkoloji bölümleri mensupları, Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin disiplinler arası yöntemlere ağırlık vermeleri gerektiğini belirtmişlerdir. Alptuğ Ahmet Güney, edebiyat çalışmalarının tarih, sosyoloji ve folklor gibi diğer disiplinlerle bir arada değerlendirilmesinin, öğrencilere daha geniş bir perspektif kazandıracaklarını ifade etmiştir. Disiplinler arası bakış açısı, öğrencilerin hem akademik çalışmalarında hem de küresel akademik dünyada daha rekabetçi hale gelmelerini sağlar.

Araştırmacı Kimliğin Geliştirilmesi

Araştırmacı bir zihin geliştirme sürecinde öğrencilere projeler ve staj imkanları sunulmalıdır. Ceren Aydemir ve Merve Uludoğan gibi öğrenciler, lisans döneminde akademik projelere katıldıklarında araştırmacı kimliklerini güçlendirdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca, aktif olarak araştırma temelli ödevler ve projelerin lisans programına entegre edilmesi, öğrencilerin akademik kariyerlerine daha iyi hazırlanmalarına yardımcı olacaktır.

Edebiyat ve Kültürel Zenginlik

Edebi Eserlerin Küresel Bağlamda Okunabilirliği

Yurtdışındaki akademisyenler, Türk edebiyatının uluslararası alanda daha fazla ilgi görmesi için öğrencilerin dilsel ve kültürel yeterliliklerini artırmaları gerektiğini vurgulamışlardır. Eserlerin küresel bağlamda okunabilirliğini artırmak için hem çeviri hem de edebi metinlerin arka planındaki tarih ve kültürel bağlamın güçlü bir şekilde anlatılması gerektiği ifade edilmiştir. Bu süreç, öğrencilerin yalnızca dilsel yetkinliklerini değil, aynı zamanda dünya edebiyatıyla kuracakları bağları da kuvvetlendirecektir.

Kültürel Etkileşim ve Disiplinler Arası İş Birlikleri

Farklı kültürlerin edebiyatlarına daha fazla maruz kalmanın, Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin entelektüel gelişimine büyük katkı sağlayacağı belirtilmiştir. Alptuğ Ahmet Güney, yurt dışındaki üniversitelerle akademik iş birliklerinin geliştirilmesi gerektiğini ve bu tür iş birliklerinin öğrencilere disiplinler arası bakış açısı kazandıracaklarını savunmuştur.

Yayınevleri ve Editoryal Süreçler

Dil Yetkinliği ve Editoryal Beceriler

Yayınevlerinden gelen geri bildirimler, mezunların dil yetkinliğinin, özellikle de Türkçe ve diğer dillere olan hakimiyetlerinin, yayıncılık dünyasında büyük bir fark yarattığını göstermektedir. Hazal Bozyer ve Selim Karlıtekin, öğrencilerin yazılım programlarını etkili bir şekilde kullanma becerilerinin, onların editoryal süreçlerde daha yaratıcı çözümler üretmelerine yardımcı olacağını vurgulamışlardır. Ayrıca, öğrencilerin dilsel becerilerinin geliştirilmesi, onların sektörde daha rekabetçi bireyler haline gelmelerini sağlayacaktır.

Lise-Üniversite İş Birliği ve Eğitim Süreçleri

Lise Müfredatının Geliştirilmesi ve Staj İmkanları

Lise öğretmenlerinden alınan geri bildirimler, lise müfredatının üniversiteye hazırlık açısından bazı eksiklikler içerdiğini ortaya koymuştur. Ahmet Alkan, lise-üniversite müfredatlarının daha uyumlu hale getirilmesi gerektiğini ve bu bağlamda üniversitelerin liselere daha fazla katkı sağlayabileceğini belirtmiştir. Özellikle, lise öğrencilerinin staj yaparak üniversiteye geçiş süreçlerinde daha fazla deneyim kazanmalarının önemli olduğu vurgulanmıştır.

Öğrencilerin Potansiyellerinin Geliştirilmesi

Lise-üniversite iş birliği kapsamında düzenlenecek seminerler, atölyeler ve etkinlikler, lise öğrencilerinin edebiyata olan ilgisini artıracak ve onların akademik gelişimlerine katkı sağlayacaktır. Bu tür etkinlikler, lise öğrencilerinin sadece edebi bilgi birikimlerini değil, aynı zamanda eleştirel düşünme becerilerini de geliştirecektir.

Sonuç ve Değerlendirme

Samsun Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü olarak dış paydaşlardan aldığımız geri bildirimler, müfredatımızı hem akademik hem de sektörel ihtiyaçlar doğrultusunda geliştirmemiz gerektiğini göstermektedir. Bilimsel merakın teşviki, eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesi, dijital becerilerin artırılması ve disiplinler arası yöntemlere daha fazla yer verilmesi, öğrencilerimizin akademik ve profesyonel dünyada daha donanımlı bireyler olarak yer almalarını sağlayacaktır.

Bu doğrultuda, öğrencilerin bilimsel araştırma becerilerini, dijital okuryazarlıklarını, medya ve yayıncılık dünyasındaki stratejik düşünme yetilerini ve edebi üretim kapasitelerini artıracak programlar geliştirilmeli, bu süreçte sektörel iş birlikleri artırılmalıdır. Böylece Samsun Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, mezunlarını geleceğin akademisyenleri, araştırmacıları ve içerik üreticileri olarak daha güçlü bir şekilde hazırlayacaktır.